

Helyi Esélyegyenlőségi Program

SÁRSZENTLŐRINC

Sárszentlőrinc Község Önkormányzata

Készítette:

Sárszentlőrinc Község önkormányzata

Elfogadta:

Sárszentlőrinc Község Önkormányzatának Képviselő-testülete

2022. január 25-én megtartott ülésén

Határozat száma:

8/2022. (I.25.)

Tartalomjegyzék

Értékeink, küldetésünk	6
Célok	6
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM ÁTFOGÓ CÉLJA	6
A HEP IT CÉLJA	7
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM HELYZETELEMZÉSE (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása	7
1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása	8
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal	8
2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása	9
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása	9
Sárszentlőrinc földrajzi elhelyezkedése	10
Sárszentlőrinc rövid története	11
DEMOGRÁFIAI HELYZET BEMUTATÁSA	12
1. számú ábra: Állandó népesség számának változásai 1784 – 2017 között	12
Népesség	14
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	14
2. ábra: Lakónépesség számának alakulása (2015-2020)	14
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)	15
3. ábra: Állandó népességből a nők és a férfiak arányának megoszlása korcsoportonként	15
3. számú táblázat - Öregedési index	16
3.1.1. számú táblázat - Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma	17
3.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások	18
3.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)	22
3.3. számú táblázat - Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma <i>(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)</i>	19
3.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	20
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	21
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	23
5.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként	24
5.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	24

MEGÉLHETÉS, KÖZLEKEDÉS, MUNKANÉLKÜLISÉG SÁRSZENTLŐRINCEN	25
Közlekedési viszonyok	25
Megélhetési viszonyok	26
6.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet	26
6.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint	27
6.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.	29
6.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások	29
7.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	30
7.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)	31
7.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma	32
7.2.4. számú táblázat	33
7.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai	33
7.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma	34
7.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.	35
A nők szerepe a helyi közéletben	36
7.4. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben	36
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet	37
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma	37
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció	38
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint	38
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint	39
3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés	39
3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása	40
3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások	40
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma	40
3.4 LAKHATÁS, LAKÁSHOZ JUTÁS, LAKHATÁSI SZEGREGÁCIÓ	41
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány	41
SÁRSZENTLŐRINC KÖRNYEZETE, INFRASTRUKTÚRA, NEVEZETESSÉGEI	42
Sárszentlőrincen az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató. Évente 25-30 embernek van lehetősége hosszabb-rövidebb ideig részt venni a közmunka programban.	42

A településen több család megélhetését biztosítja mezőgazdasági termelő tevékenység (mezőgazdasági vállalkozók, Bt., családi vállalkozás Kft. stb.) ezek azonban nagy létszámú munkaerőt nem foglalkoztatnak. A nagyobb vállalkozók, főként a tavaszi, nyári időszakban kb. 15-20 embernek, főként asszonyoknak tudnak szezonális munkát biztosítani (kapálás, címerezés, paprika-, paradicsomszedés). 42

A lakosság egy része elsősorban Paksra, kisebb hányada Szekszárdra kénytelen ingázni. 42

A Pakson, Székesfehérváron, Tolnán működő összeszerelő üzemek, a Tolnatej, az Atomerőmű különjáratokkal biztosítja a munkavállalók munkahelyre jutását. Ennek ellenére még mindig magas a munkanélküliek száma a településen. 42

ÉPÍTETT KÖRNYEZET 43

INFRASTRUKTÚRA 45

A község belterületén működik a Lázár Ervin Könyvtár, a posta, a Takarékszövetkezet, a védőnői szolgálat, a háziorvosi szolgálat és egy fiókgyógyszertár. A faluban három vegyesbolt és egy gazdabolt nyújt vásárlási lehetőséget a lakosok számára. 45

SÁRSZENTLŐRINC NEVEZETESSÉGEI 47

A kisdíák első szálláshelye, a jegyzői lakás, ma Petőfi Emlékmúzeum 49

LÁZÁR ERVIN EMLÉKHÁZ ÉS A NAGYSZEDERFA 50

50

GYERMEKEK HELYZETE, ÓVODA, VÉDŐNŐI,- ORVOSI ELLÁTÁS 50

4. A GYERMEKEK HELYZETE, ESÉLYEGYENLŐSÉGE, GYERMEKSZEGÉNYSÉG 51

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.) 51

8.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 51

8.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek 52

8.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 53

8.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás 54

8.2 A HÁTRÁNYOS, ILLETVE HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYERMEKEK SZOLGÁLTATÁSOKHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉSE 55

8.2.1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek 55

8.2. 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók 56

4.3.1. SZÁMÚ TÁBLÁZAT – VÉDŐNŐI ÁLLÁSHELYEK SZÁMA	57
4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma	57
8.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői	59
8.4 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK/TANULÓK, VALAMINT FOGYATÉKOSSÁGGAL ÉLŐ GYEREKEK KÖZOKTATÁSI LEHETŐSÉGEI ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGE	61
8.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.	62
8.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele	63
8.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása	65
8.5 KÖVETKEZTETÉSEK: PROBLÉMÁK BEAZONOSÍTÁSA, FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK MEGHATÁROZÁSA.	67
A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT)	68
1. A HEP IT RÉSZLETEI	68
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	68
AZ INTÉZKEDÉSI TERÜLETEK RÉSZLETES KIFEJTÉSE	69
3. Megvalósítás	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Értékeink, küldetésünk

Sárszentlőrinc Község Önkormányzatának célja, hogy minden lakója számára elérhetővé tegye a különböző közfoglalkoztatásokat, biztosítsa az idősek nappali ellátását valamint a hátrányos helyzetű polgárok esélyegyenlőségét az élet különböző területein. Ennek érdekében a település megalkotja esélyegyenlőségi programját. A program tartalmazza a helyzetelemzést, a feladat meghatározásokat valamint azok megvalósításának ütemezését.

Az esélyegyenlőségi program a település területén élő hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és a társadalmi integráció esélye korlátozott marad.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sárszentlőrinc település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)

- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Az Önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében közösségi színteret biztosít.

Az Önkormányzat látja el az alábbi tevékenységeket:

- a lakosság közművelődési és sport igényeinek kielégítéséhez programok szervezése, lebonyolítása
- teleház szolgáltatások nyújtása
- települési ünnepek, rendezvények szervezése
- nyilvános könyvtári ellátás
- helyi közgyűjtemények kezelése (Petőfi ház Lázár Ervin Emlékház)
- valamennyi, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. Törvényben a települési önkormányzat kötelező feladatként megjelölt, de jelen bekezdésben nem nevesített, a közművelődéshez kapcsolódó tevékenység.

Sárszentlőrinc Községben az alapellátásban területi ellátási kötelezettséggel 1 vegyes (házi orvosi és házi gyermekorvosi), 1 fogorvosi és 1 védőnői körzet működik.

A vegyes körzetet az Önkormányzat önállóan tartja fenn.

A fogorvosi körzetet az önkormányzat Bikács Község önkormányzatával, Györköny község önkormányzatával, Kajdacs község önkormányzatával, Nagydorog Nagyközség Önkormányzatával, Pálfa község önkormányzatával, valamint Pusztahencse község önkormányzatával közösen tartja fenn. A körzet székhelye Nagydorog.

A védőnői körzetet az önkormányzat önállóan tartja fenn.

Sárszentlőrinc Község Önkormányzatánál igénybe vehető szociális ellátások:

- Települési támogatást (rendkívüli, lakásfenntartási, temetési célú) igényelhet az a személy, aki időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd.
- Az önkormányzat megszületett gyermekenként 5000 Ft szülési támogatást nyújt.
- Az önkormányzat a házasságkötés díjával megegyező összegű házasságkötési támogatást nyújt.

Az Önkormányzat Jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az önmaguk legkisebb összegének 140%-át (2019-ben 41.325 Ft).

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az elmúlt években JETA pályázatból újjáépült meg a korábbi Fördös Kúria épülete, mely ifjúsági szálló funkciót kapott, továbbá ravatalozó építésére, több út felújítására is sor került e forrásból, valamint a BM támogatásával.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Az önkormányzat több társulásnak is tagja. A Nagydorogi Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozik Sárszentlőrinc, Nagydorog, Bikács, Pálfa, Kajdacs. Valamint a hétvégi ügyelet, a szociális alapszolgáltatások, a kistérséggel van társulásban. Az óvodát is társulásban tartjuk fenn, melynek székhelye Simontornya. A hulladékgazdálkodást is társulásban végezzük.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A települési esélyegyenlőségi program a Szociális és Munkaügyi Minisztérium által kiadott Módszertani Segédlet és Gyakorlati Útmutató Helyi Esélyegyenlőségi Programok megalkotásához, az emberi erőforrások minisztere 2/2012. (VI.5.) EMMI rendelete a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól alapján készült.

A helyzetelemzés elkészítéséhez a KSH és a TeIR adatbázis valamint a népszámlálási adatok szolgálták alapul. Emellett Várdomb Község Önkormányzata által szolgáltatott adatok, a településen tett személyes látogatások alkalmával gyűjtött anyagok és az elektronikus média Várdombbal foglalkozó oldalai is hasznos információkkal szolgáltak.

Sárszentlőrinc község Önkormányzata korábban nem gyűjtött és nem elemzett adatokat a romákkal, nőkkel és fogyatékkal, élőkkel kapcsolatban.

Készítette: Csercsáné Lak Andrea - Szücs Jánosné

Sárszentlőrinc földrajzi elhelyezkedése

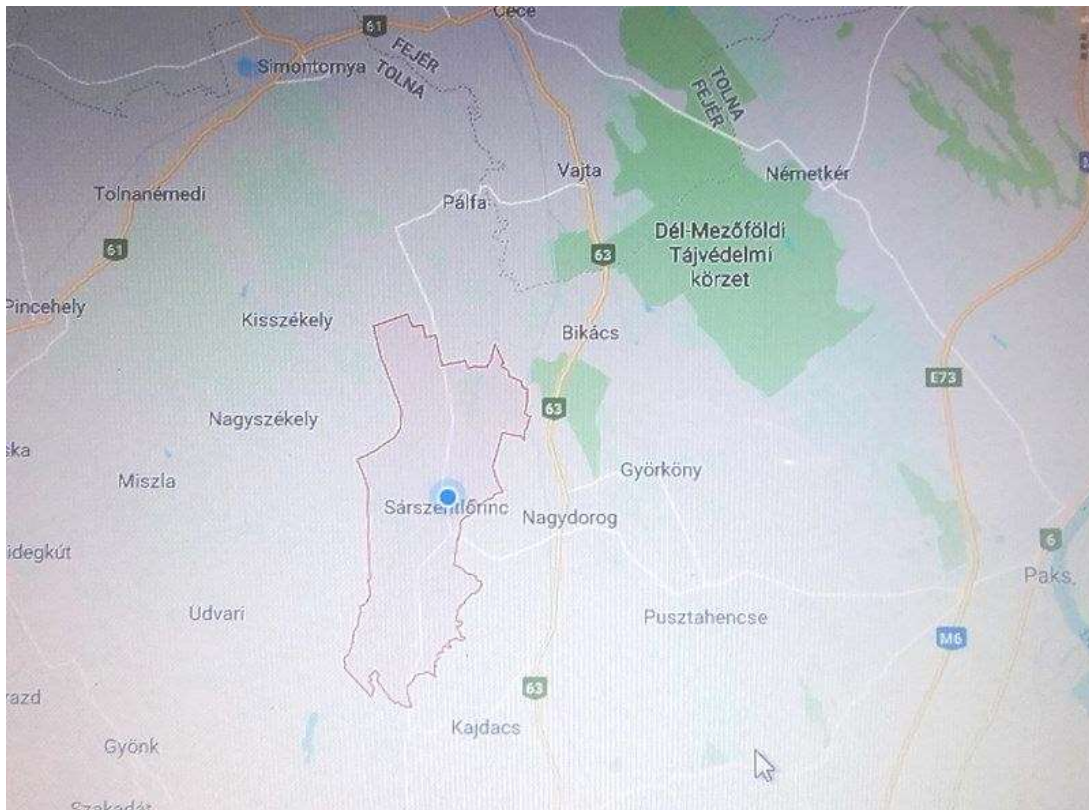
Sárszentlőrinc Budapesttől mintegy 137 km-re dél-nyugatra, a Duna-hídtól mintegy 50 km-re nyugatra, a Balatontól 60 km-re keletre található.

Tolna megye északi, középső részén, a Paksi Kistérségben a Hegyhát és a Mezőföld találkozásánál, a Sió és a Sárvíz lapálya mellett fekszik. Határát északról Pálfa, keletről Nagydorog, délről Kajdacs, délnyugatról Udvari, északnyugatról Nagyszékely és Kisszékely határolja. A keleti része síkvidéki, a nyugati része lankás völgyekkel, dombokkal szabdalt. Legmagasabb része az Uzdi-hegyen található, ott, ahol a TV-torony is épült (205m Bf.). A legalacsonyabb része a Sió és a Sárvíz által közrezárt Pap-sziget földterület. A községhez 150,6 ha belterület, 3460,6 ha külterület és 233,3 ha zártkert tartozik.

A legközelebbi városok Simontornya 14 km, Paks 23 km, Szekszárd 38 km.

A külterületi tájszerkezet rendkívül változatos. A terület nagy része sík, a talajminőség és a domborzati adottságok következtében szántóföldi növénytermesztésre kiválóan alkalmas, de megtalálható a rét-legelőgazdálkodás is. Apróbb és nagyobb kiterjedésű gyepterületek egyaránt előfordulnak. Jellemző a község határában meghúzódó területeken a szőlőművelés is.

Sárszentlőrinc-Uzd-Alsópél közigazgatásilag összetartozó település.

Sárszentlőrinc rövid története

A Sió-parti Szent-Lőrincz régi települési hely volt. Már az Árpád-korban is plébániai székhely. 1334-ből ismerős a lelkész neve is: Egidius Sancti Laurentii. A török hódoltság idején is sokáig lakott hely (1563-84-ben 9-13 házat adóztattak meg), de a hódoltság utolsó éveiben elnéptelenedett. 1718-19-ben ugyan megszállta már egy vegyes nemzetiségű csoport, amely azonban három év után továbbment.

1722. március 22-én kihirdették Tolna megyében III. Károly rendeletét, mely a török hódoltság idején elnéptelenedett területekre érkező telepéseknek különleges kedvezményeket biztosított: háromévi adómentességet, ingyen vetőmagot, igásjóságot, építési anyagot és vallásszabadságot. Ezek a kecsesítő feltételek is közrejátszhattak abban, hogy a Mercy-uradalom hűgyészi kancelláriájában 1722. július 27-én, az addig Györkönyben élő magyar jobbágyok szerződést írtak alá, mely jogot biztosított számukra a szentszentlőrinci pusztára megtelepedésére.

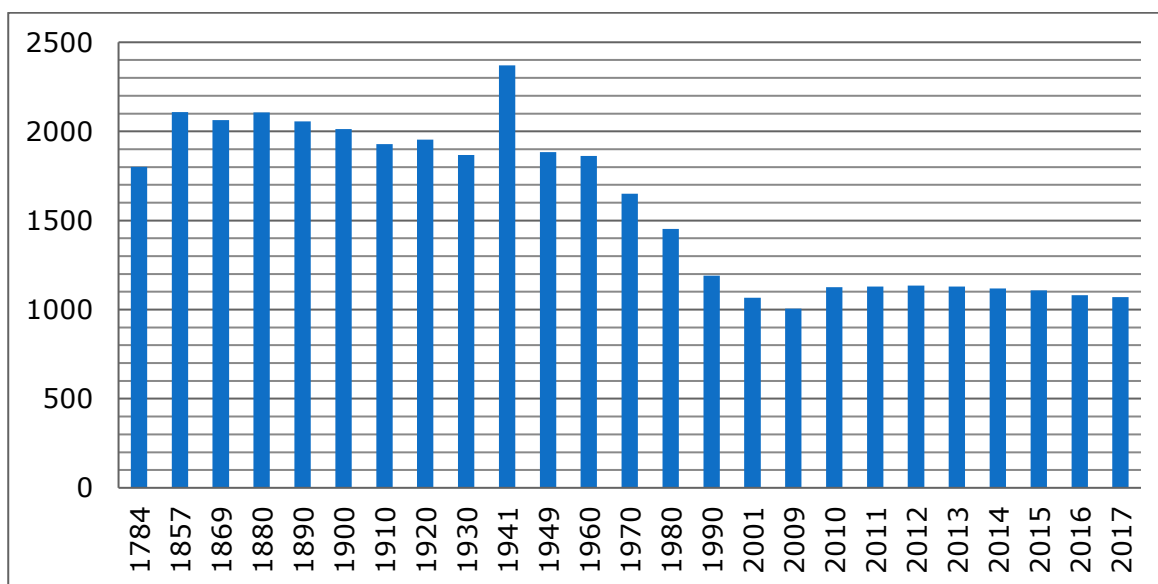
Számban kicsi ez a csoport mindössze 8 család, de vállalkozási kedvben, kezdeményező bátorságban, kitartásban annál erősebb. A nyolc alapító családot korának egyik legkiválóbb evangélikus lelkésze, Szeniczai Bárany György vezette át Györkönyből a Sió jobb partjára. A sárszentlőrinci anyakönyvben Győr, Sopron és Moson vármegyéknek szinte minden községe fellelhető az itteni családok kiindulási helyeként. Az ott maradtakkal élénk maradt az összeköttetés és ez a kapcsolattartás Sárszentlőrinc jövőjének alakulására nagy hatással volt:

széleskörű maradt a tájékozódás, az eseményekkel, szellemi áramlatokkal való érintkezés: nyelvében, szokásaiban, hagyományaiban veretes magyar népi kultúrának lesz az őrizőjévé, ápolójává és terjesztőjévé a nemzetiségileg vegyes lakosságú új hazában is. A szórványosan ideköltöző német családok (iparosok és beházasodók) nyelvükben és szokásaikban hamar hasonlítottak, és változatlanul megmaradt a község tiszta magyar lakosságának.

Sárszentlőrinc szellemi és gazdasági fellendülésének másik eredője az iparos réteg megerősödése. Először a község ellátását biztosító iparosok tűntek fel, (mészáros, kovács, bognár, csapláros, szűrszabó, csizmadia, malmos családok) de egyes iparágak művelői úgy elszaporodtak, hogy vidékre is dolgoztak, vásárokra jártak, céhekbe tömörültek. Különösen a takács- és a csizmadiamesterség volt fejlett és elterjedt Sárszentlőrincen. Közöttük valóságos iparos dinasztiák nőttek fel, ahol apáról fiúra szállt a mesterség szakszerű tudása, nagy műhely, széles vevőkör és a fél vármegyét behálózó vásározás. A föld és szőlőműveléssel párhuzamosan folytatott ipar, a külvilággal való rendszeres érintkezés, a sok mozgás, a gazdagság lassan a község vezető rétegévé tette az iparosokat. Az iparosok magukkal együtt emelték a falu hírnevét is.

Demográfiai helyzet bemutatása

1. számú ábra: Állandó népesség számának változásai 1784 – 2017 között

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR(1784 – 2017)

Mint ahogy azt a fenti diagram is jól mutatja, Sárszentlőrinc fénykora az 1800-as évek. Az állandó lakosság száma ekkor több mint 2000 fő volt. A település hanyatlása az 1900-as évek

elején kezdődött. Ekkor nagyon erőssé lett az egykezés. Sárszentlőrinc nagybirtokokkal körülhatárolt terület volt, ezért a földterületek növelése a paraszti gazdaságban akadályokba ütközött. Ezt a szükséghelyzetet akarták megoldani a születésszabályozás olykor nagyon kegyetlen vastörvényeivel.

A második világháború után, amikor a falu lakóinak nagy részét kuláknak nyilvánították, földjeiket elvették, a fiatalok számára nem maradt életlehetőség a faluban. Tanulmányaik befejezése után csak kevesen jöttek vissza, megkezdődött a lakosság elvándorlása, kicserélődése.

Az 1941-es és 2011-es népszámlálási adatok a lakosság számának növekedését mutatják, azonban ezek a kiugró értékek nem a természetes szaporodás pozitív irányú változásait jelzik. A népesség növekedés mindkét esetben abból adódik, hogy Sárszentlőrinchez csatoltak egy – egy külterületet. 1940-ben a szomszédos nagybirtok - Uzd-Borjád – szétválasztása után, az uzdi rész Sárszentlőrinchez, a borjádi rész Kölesdhez került. 2010. novemberében pedig a település központjától mintegy 9 km-re lévő Alsópélpusztát csatolták a községhez.

1960-as népszámlálási adatok Sárszentlőrinc külterületeként jelzik Sasost, ahol egy-két magyar családtól eltekintve többségében cigányszármazású ember élt.

Népesség száma	Ebből						Írni, olvasni tudó	Keresők száma	Ebből			
	Férfi	Nő	0-14 éves	15-39 éves	40-59 éves	60év feletti			Férfi	Nő	Mezőgazdaságban	egyéb gazdasági ágban
194	100	94	93	71	22	8	42	55	52	3	53	2

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok szerint a 0-14 éves korúak alkották az ott élők 47,9 %-át, ebből következik, hogy 4-6 gyermek is élt egy családban. A népesség 21,6 %-a tudott csak írni, olvasni.

Szorgalmas, dolgozó emberek voltak. Egyrészt a termelőszövetkezetben és az Alsópéli Állami Gazdaságban találtak munkát a megélhetéshez, másrészt, a maguk által fából faragott eszközöket, használati tárgyakat árulták a falvakban. Az asszonyok gyakran jártak Uzdra, Sárszentlőrincre takarítani, a földes szobákat sározni. 1968 - 1970 között felszámolásra került Sasos, az ott élő emberek Uzdra és Sárszentlőrincre lettek telepítve. A lakosság nagyrésze minden konfliktus nélkül befogadta a cigányságot.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint 113 fő a cigány népesség száma, ami a lakónépesség 10,4%-a. Ezek az adatok azonban nem tükrözik hűen a valóságot, ettől jóval magasabb, kb. 40-45 %-os a cigányság aránya településünkön (Forrás: Sárszentlőrinci Roma Nemzetiségi Önkormányzat). Egyre több a vegyes házasság, a vegyes házasságból született gyermek is.

Az utóbbi öt évet vizsgálva megállapítható, hogy Sárszentlőrinc lakónépessége 2014-től ismét folyamatosan csökken. A születések számának csökkenése és a halálozások számának

növekedése mellett a csökkenés abból is eredeztethető, hogy a község nem tud megfelelő munkalehetőséget biztosítani a fiatalok számára, így jelentős az elvándorlás.

Ezen okok vezettek oda, hogy a lakosság szám 2014 és 2018 között 55 fővel esett vissza.

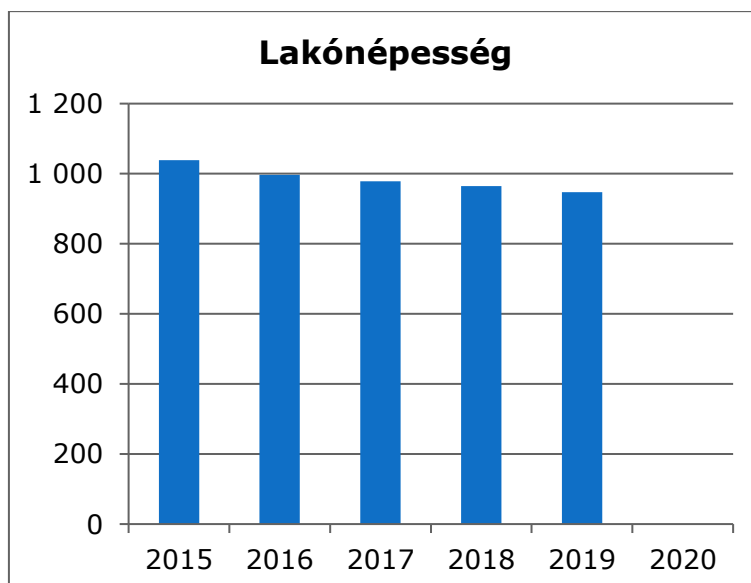
Népesség

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2015	1 039	bázis év
2016	997	95,96%
2017	978	98,09%
2018	965	98,67%
2019	947	98,13%
2020	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2. ábra: Lakónépesség számának alakulása (2015-2020)

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR (2015-2020)

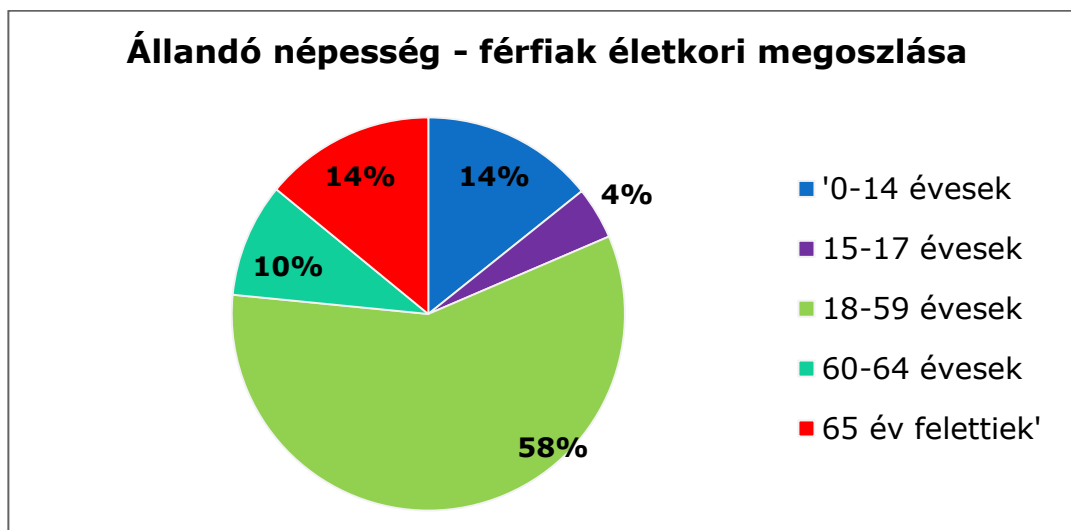
Az állandó népesség száma 2018-ben 1063 fő, 55 fővel kevesebb, mint 2014-ben. Ez a különbség egyrészt abból adódik, hogy a diákok más településre költöznek a továbbtanulás miatt, valamint a településről nehezen oldható meg a munkába járás, ezért inkább aki teheti, más településre (városba) költözik.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018)

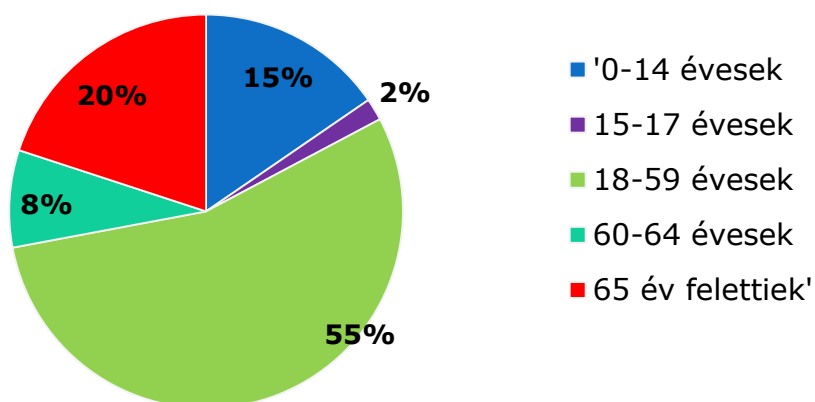
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	512	551	1063	48,17%	51,83%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			35	3,29%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	73	85	158	6,87%	8,00%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	22	10	32	2,07%	0,94%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	297	302	599	27,94%	28,41%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	48	44	92	4,52%	4,14%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	72	110	182	6,77%	10,35%

Forrás: KSH-TSTAR

3. ábra: Állandó népességből a nők és a férfiak arányának megoszlása korcsoportonként

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

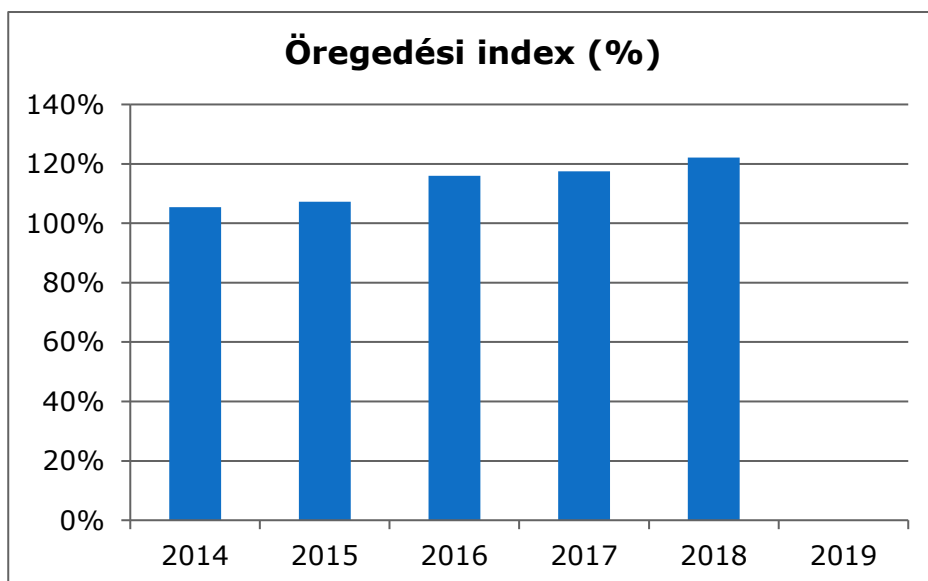
Forrás: KSH-TSTAR

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 55 %-os arányt jelent. A 65 év feletti állandó lakosok esetében az országos jelenséghez hasonlóan a férfiak 1,4 %-kal magasabb mértékben jelennek meg, mint a nők.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2015	189	166	113,86%
2016	181	157	115,29%
2017	181	154	117,53%
2018	182	158	115,19%
2019	181	156	116,03%
2020	-	-	-

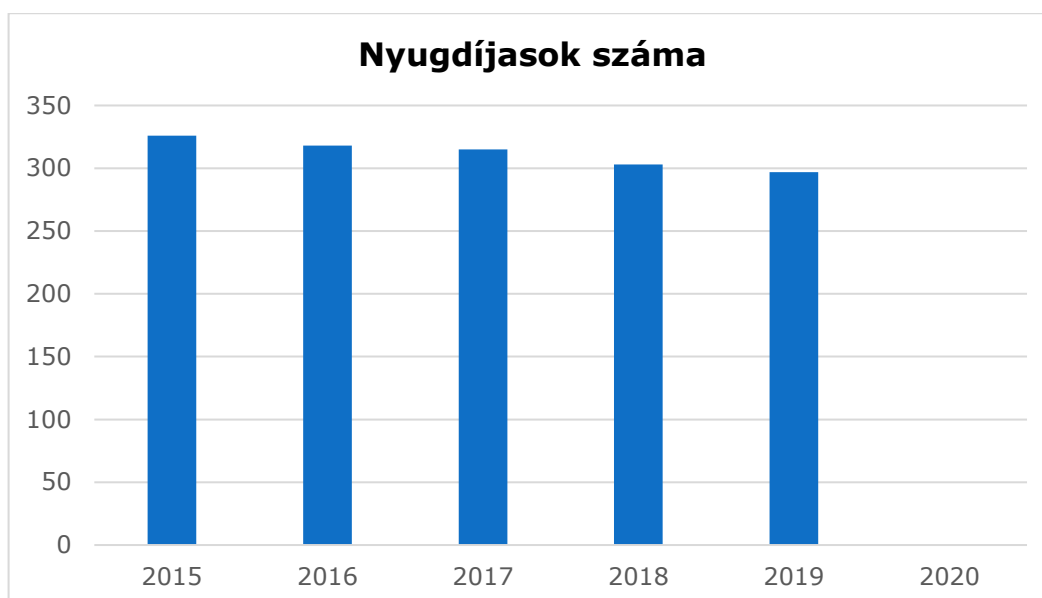

A lakosság korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy az időskorúak lakosságon belüli aránya viszonylag állandó, 17 – 19 % között mozog. 2014-ben az állandó lakosok 15,6%-a volt 65 év felett, ma ez az arány 17,9%. Ugyan jelentős mértékben nem emelkedett az időskorúak aránya, azonban a korcsoportok szerinti megoszlást elemezve a tendencia egyértelműen romló. Az állandó lakosságszám folyamatos csökkenése mellett, az egyik legfontosabb korosztály, a 14 éven aluliak aránya sem emelkedik jelentősen, 14-15 % közötti értéket mutat.

3.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	132	194	326
2016	129	189	318
2017	127	188	315
2018	123	180	303
2019	117	180	297
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2015	3	1	75	110	n.a.	26	n.a.
2016	3	n.a.	75	105	n.a.	23	n.a.
2017	4	1	71	101	1	23	1
2018	3	1	71	99	1	20	1
2019	2	n.a.	75	99	n.a.	20	1
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KŚ

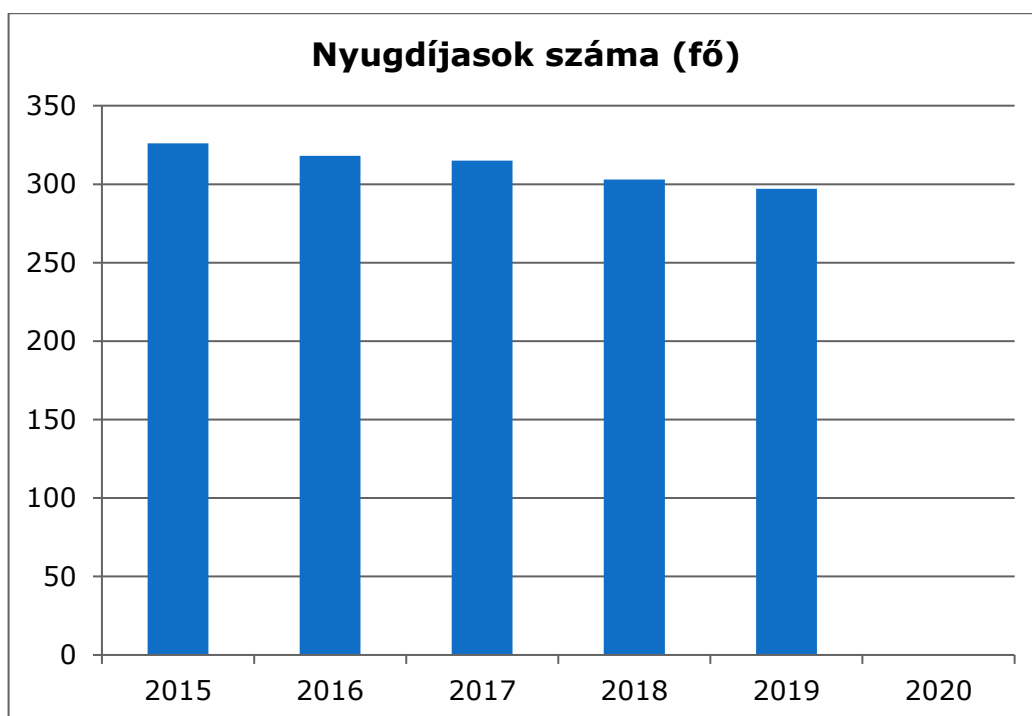

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2015	132	194	326
2016	129	189	318
2017	127	188	315
2018	123	180	303
2019	117	180	297
2020	n.a.	n.a.	-

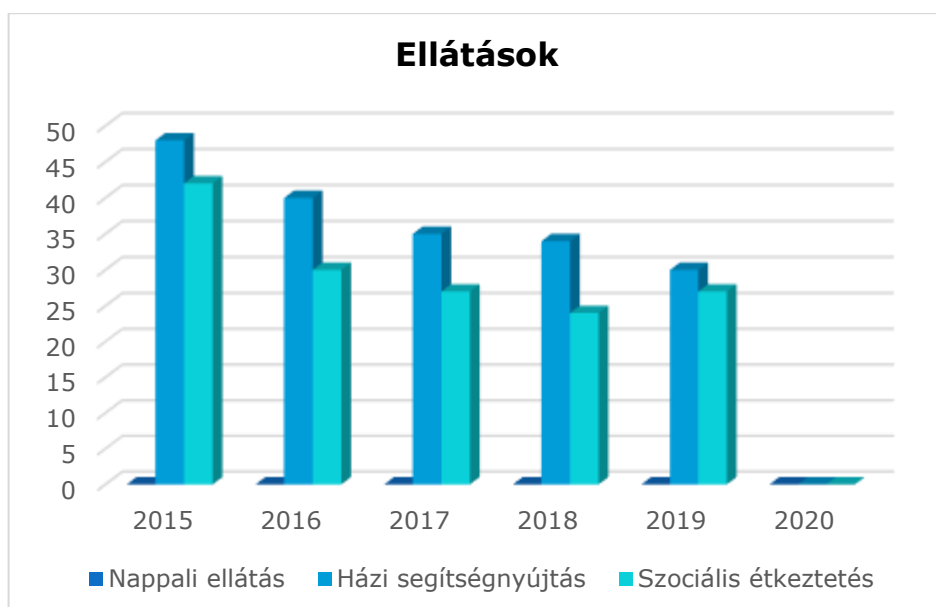
Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2015	189	n.a.	48	42
2016	181	n.a.	40	30
2017	181	n.a.	35	27
2018	182	n.a.	34	24
2019	181	n.a.	30	27
2020	-	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás:
TelR,
KSH
Tstar

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

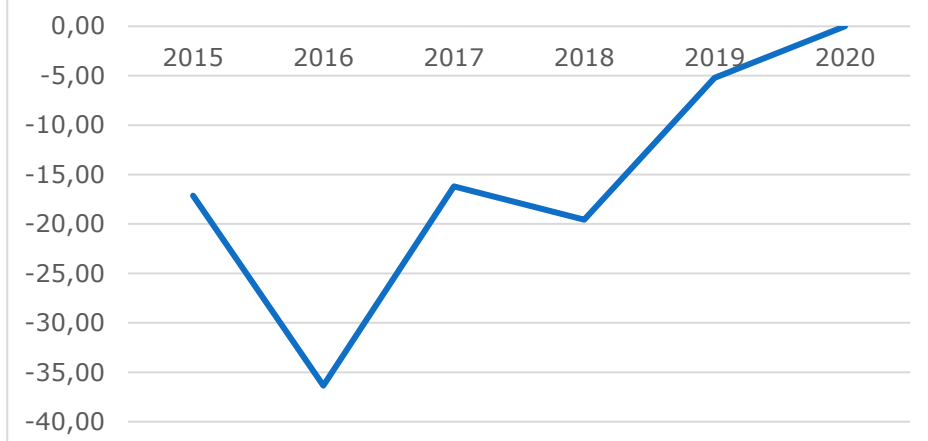
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2015	-17,15
2016	-36,35
2017	-16,20
2018	-19,56
2019	-5,23
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

**3.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén
(a 3.2.2. táblázatból)**

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Fő összesen	86	67	72	64	60	0
41-45 év (TS 042)	Fő	16	10	9	11	9	n.a.
	%	18,60%	14,93%	12,50%	17,19%	15,00%	-
46-50 év (TS 043)	Fő	8	3	9	8	10	n.a.
	%	9,30%	4,48%	12,50%	12,50%	16,67%	-
51-55 év (TS 044)	Fő	14	17	9	5	4	n.a.
	%	16,28%	25,37%	12,50%	7,81%	6,67%	-
56-60 év (TS 045)	Fő	13	10	12	15	7	n.a.
	%	15,12%	14,93%	16,67%	23,44%	11,67%	-
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	4	4	1	5	n.a.
	%	4,65%	5,97%	5,56%	1,56%	8,33%	-

**Állandó oda-, és elvándorlások
különbségének 1000 állandó lakosra
vetített száma (fő)**

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)	Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2015	-2,86	2015	-2,86
2016	-4,91	2016	-4,91
2017	-4,05	2017	-4,05
2018	5,15	2018	5,15
2019	-10,46	2019	-10,46
2020	n.a.	2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

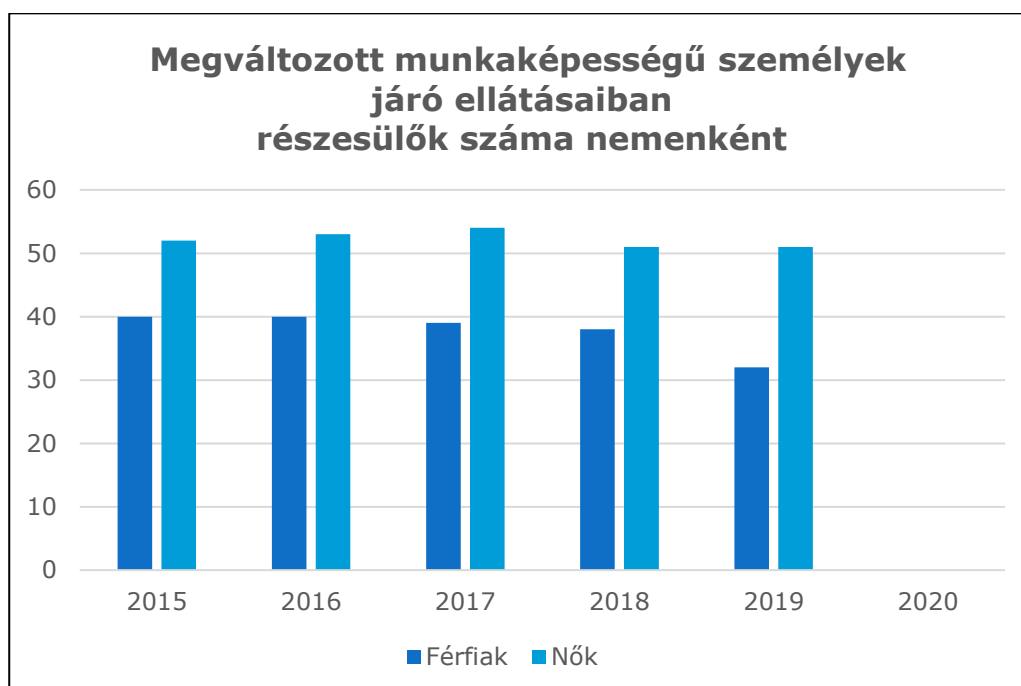
A természetes szaporodás tekintetében a halálozások száma szinte minden évben meghaladja az élve születések számát. 2015-ben és 2018-ban a legmagasabb a születések száma, ebben a két évben a természetes szaporodás is pozitív képet mutat.

5.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2015	40	52	92
2016	40	53	93
2017	39	54	93
2018	38	51	89
2019	32	51	83
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás:

5.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.

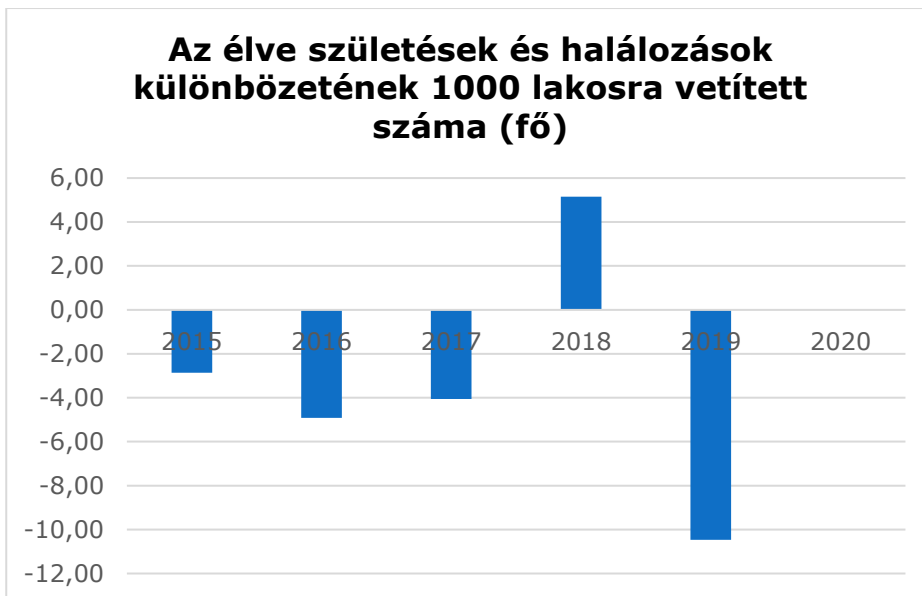
Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

Megélhetés, közlekedés, munkanélküliség Sárszentlőrincen

Közlekedési viszonyok

A község közlekedési szempontból is hátrányos helyzetű, Sárszentlőrincet, Uzdot és Alsópélt a fő közlekedési utak és a vasút is elkerüli. Településünk egészen 2012-ig egyirányból, a 63-as főútról Nagydorognál letérve volt elérhető. A községet Simontornyával összekötő szilárdburkolatú út megépítésével Sárszentlőrinc zsáktelepülés jellege megszűnt. Ezen az új útvonalon menetrend szerinti autóbuszjárat nem közlekedik, így ez az út a munkát keresők

szempontjából nem hozott kedvező változást. Az átmenő autósforgalom azonban jelentős mértékben megnövekedett, hiszen személyautóval rövid idő alatt elérhetővé vált a 61. sz. és a 64. sz. főút. Községünket vasúthálózat nem érinti, a Budapest–Bátaszék vonalhoz az 5 km-re lévő nagydorogi vasútállomáson lehet csatlakozni. Autóbusz-közlekedés szempontjából is kedvezőtlen Sárszentlőrinc helyzete. A közeli városokba (Paks, Simontornya) és a megyeszékhelyre autóbusszal csak körülményesen, átszállással lehet eljutni.

Megélhetési viszonyok

Az első „Földbérő Szövetkezet” 1949-ben, majd ezt követően 3 termelőszövetkezeti csoport alakult 1952-ben. Egyesülésük után jött létre a Petőfi Mezőgazdasági Szövetkezet. Elsősorban ez a termelőszövetkezet, valamint az Alsópéli Állami Gazdaság nyújtott megélhetést a településen élő embereknek. Uzdon működött a kender feldolgozó üzem, ami szintén sok embernek biztosított a megélhetést.

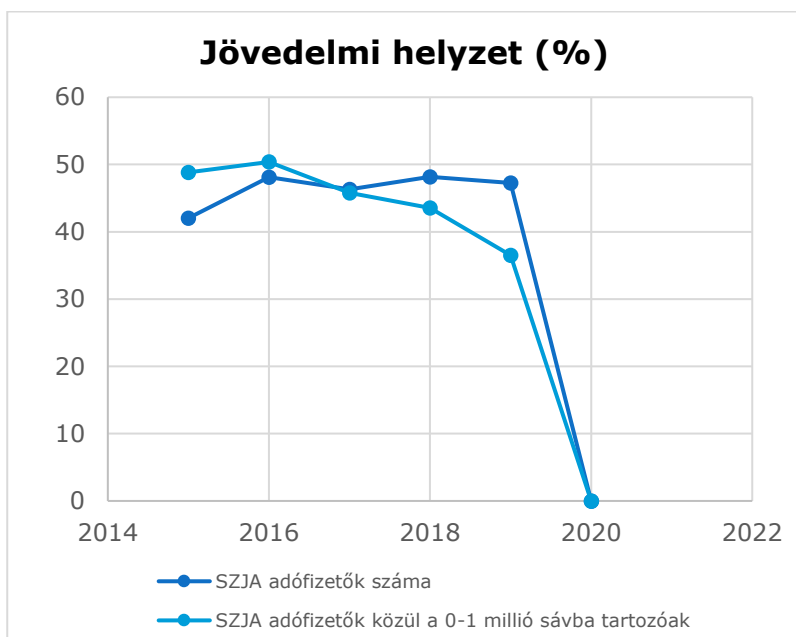
A Paksi Konzervgyár telephelyeként 1969-ben létrehozták azt az üzemet („magozót”), amely júniustól márciusig 80 asszonynak adott konzervgyári kiegészítő munkalehetőséget. Az üzemben felvásárolták a lakosság által termelt zöldségfélét, gyümölcsöket, majd a feldolgozás, csomagolás után exportra szállították a savanyúságot, befőttet.

A rendszerváltást követően felszámolásra került a termelőszövetkezet, megszűntek a feldolgozó üzemek (konzervgyár, kender feldolgozó üzem), a földterületek magántulajdonba kerültek. Magasra szökött a többségében szakképzetlen munkanélküliek száma. Jelenleg kb. 20-25 % a munkanélküliségi ráta.

6.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2015	42,01	48,82
2016	48,10	50,38
2017	46,31	45,77
2018	48,17	43,55
2019	47,27	36,51
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

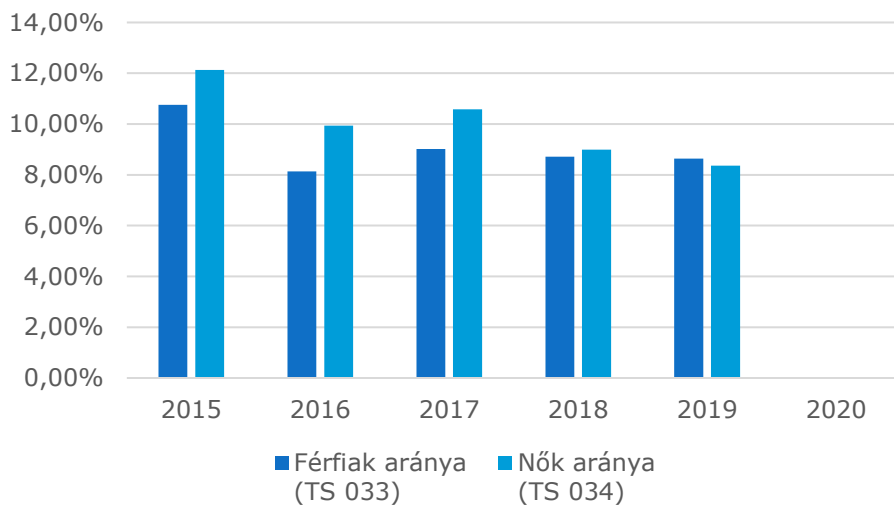

6.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2015	10,76%	12,13%	11,45%
2016	8,14%	9,94%	9,04%
2017	9,02%	10,58%	9,80%
2018	8,72%	8,99%	8,86%
2019	8,64%	8,36%	8,50%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Munkanélküliség nemek szerint

6.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresőket ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	41	47,67%	n.a.	-	53	61,63%
2016	32	47,76%	n.a.	-	37	55,22%
2017	40	55,56%	38	53,18%	49	68,06%
2018	39	60,94%	37	57,95%	46	71,88%
2019	30	50,00%	33	54,97%	36	60,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

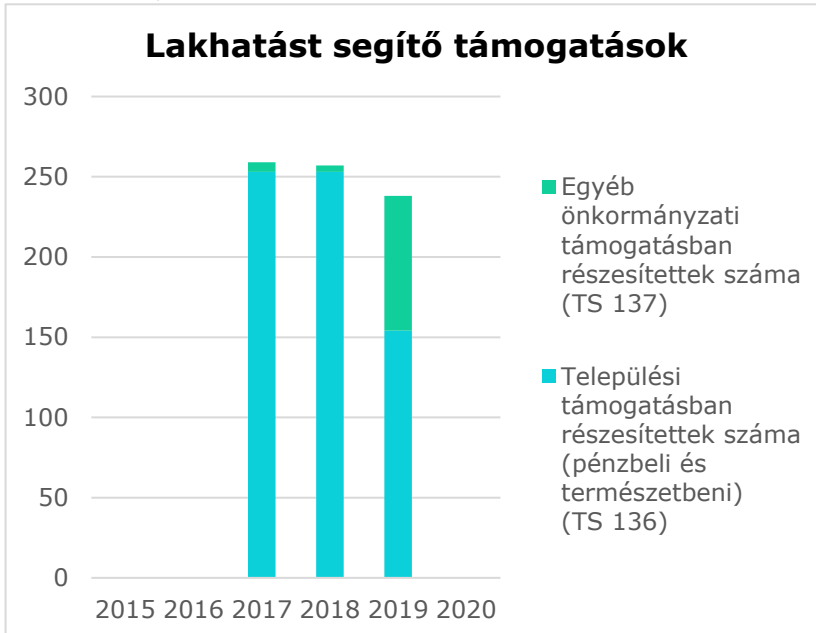

6.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások

Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő

2015	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.
2017	253	6
2018	253	4
2019	154	84
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Munkanélküliség a nők körében:

7.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

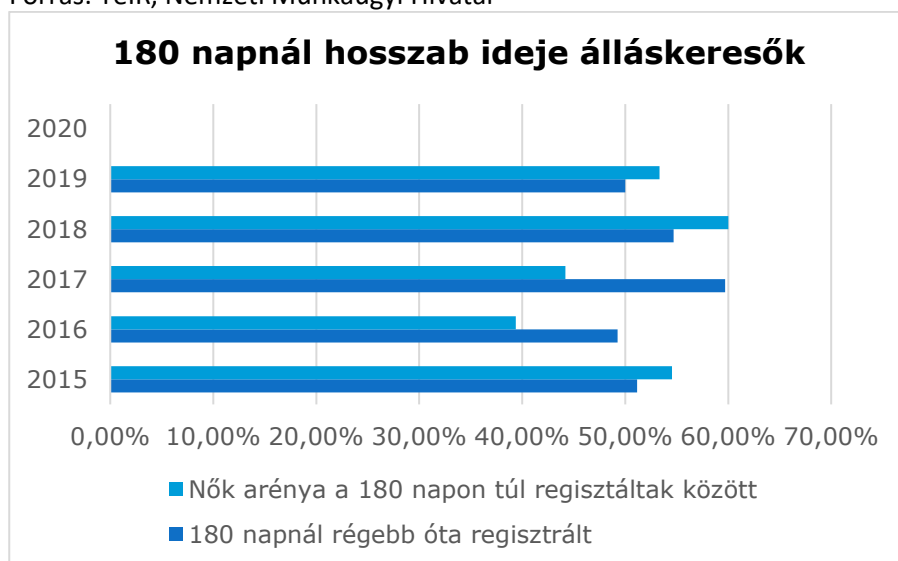
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2015	10,76%	12,13%	11,45%
2016	8,14%	9,94%	9,04%
2017	9,02%	10,58%	9,80%
2018	8,72%	8,99%	8,86%
2019	8,64%	8,36%	8,50%
2020	-	-	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

7.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2015	51,16%	54,55%
2016	49,25%	39,39%
2017	59,72%	44,19%
2018	54,69%	60,00%
2019	50,00%	53,33%
2020	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Átlagosan elmondható, hogy több a férfi munkavállaló és munkanélküli, mint nő.

Ennek oka az alacsony iskolázottság.

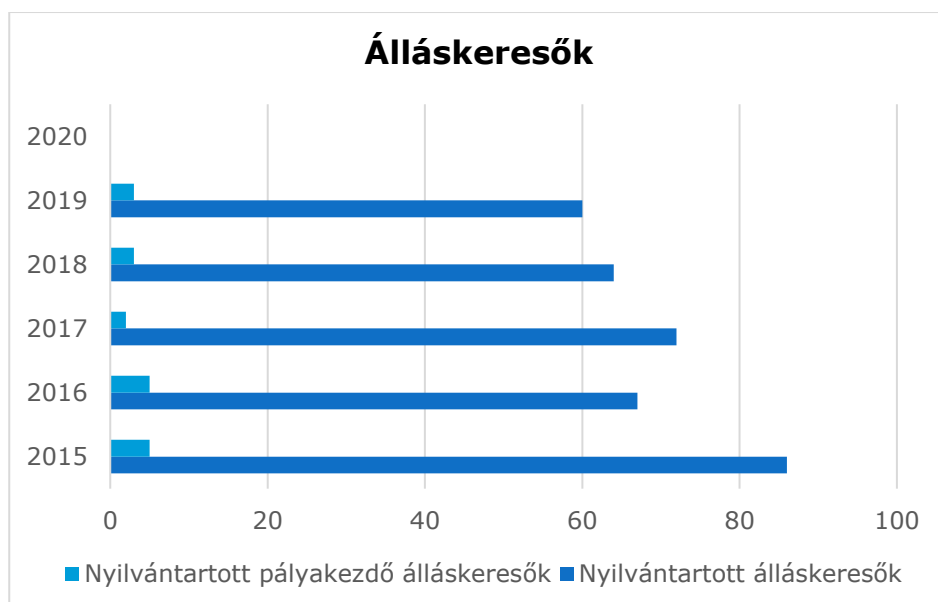
A nők többsége viszont azért is tud nehezen elhelyezkedni, mert a gyermekeket iskolába, óvodába kell hordani, ebből kifolyólag nem tudnak olyan munkahelyet vállalni, ahol 6 órakor kezdődik a munkaidő.

7.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2015	86	5
2016	67	5
2017	72	2
2018	64	3
2019	60	3
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

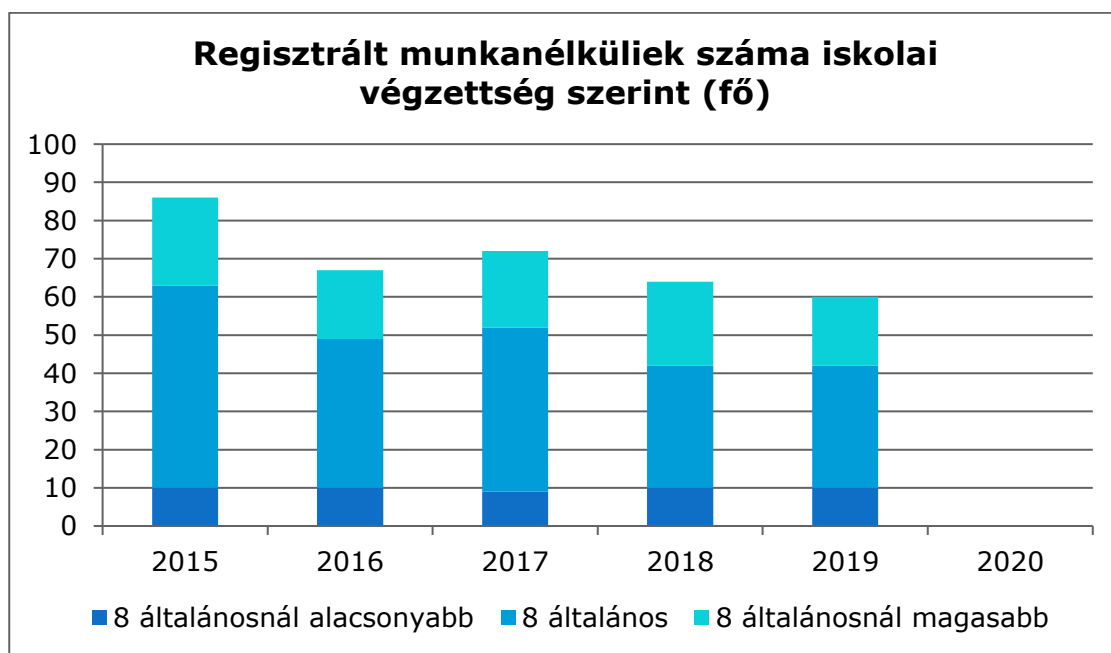

7.2.4. számú táblázat

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2015	86	10	11,63%	53	61,63%	23	26,74%
2016	67	10	14,93%	39	58,21%	18	26,87%
2017	72	9	12,50%	43	59,72%	20	27,78%
2018	64	10	15,63%	32	50,00%	22	34,38%
2019	60	10	16,67%	32	53,33%	18	30,00%
2020	n.a.	n.a.	-	n.a.	-	-	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

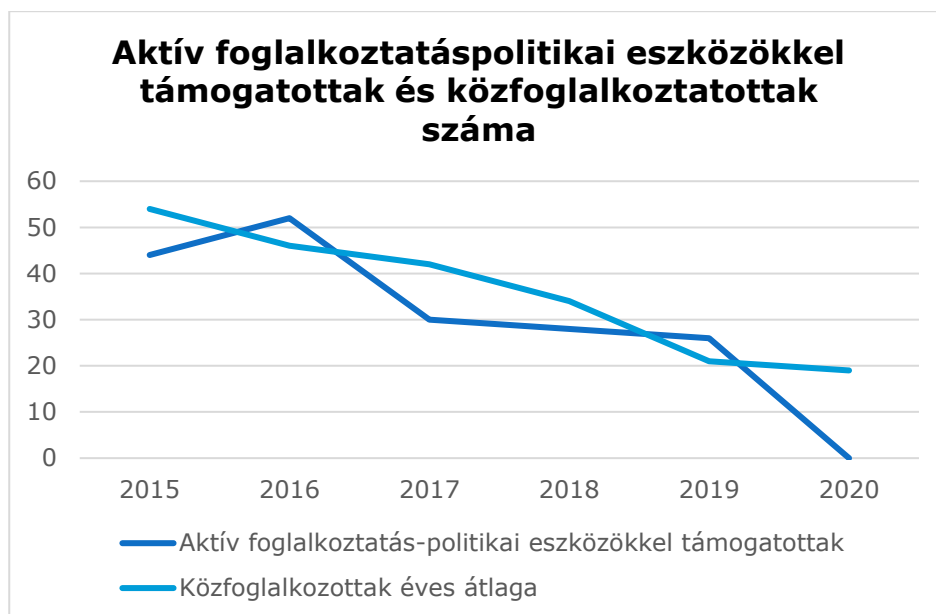

7.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai

Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
		Fő

2015	44	54
2016	52	46
2017	30	42
2018	28	34
2019	26	21
2020	n.a.	19

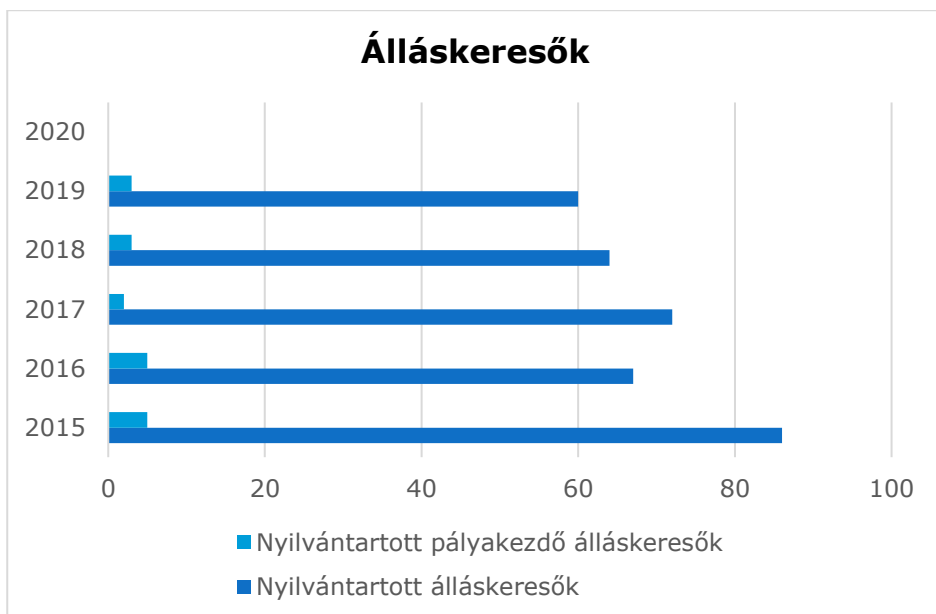
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

7.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2015	86	5
2016	67	5
2017	72	2
2018	64	3
2019	60	3
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

7.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2015	86	12,57%	12	13,95%
2016	67	10,17%	5	7,46%
2017	72	11,20%	9	12,50%
2018	64	10,24%	7	10,94%
2019	60	9,84%	6	10,00%
2020	n.a.	-	n.a.	-

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nők szerepe a helyi közéletben

7.4. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2014	2	4	0	0	0	0
2015	5	2	0	0	0	0
2016	5	2	0	0	0	0
2017	5	2	0	0	0	0
2018	5	2	0	0	0	0

A képviselőtestület 2014-ben 2 férfiből és 4 nőből állt, majd a 2014-es önkormányzati választások alkalmával átalakult, a férfiaké lett a főszerep 5-2 arányban.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A HEP elsődleges célja a hátrányos helyzetűekkel, a szegényekkel szembeni előítélet csökkentése. Alapvető szemléletünk, hogy a piacról való kiszorulás NEM moráliskérdés, tehát NEM elítélendő és NEM szankcionálni kell. A hátrányos helyzetűeket - szegény, lakhatási problémákkal küzdő, fogyatékossgal élő, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg, munkanélküli, valamely etnikumhoz tartozó, idős - legyen az akár egyéni, biológiai, társadalmi ok következménye segíteni, támogatni, motiválni kell, minél rövidebb időn belüli megteremtési számukra a munkaerőpiacra történő visszakerülés, érvényesülés lehetőségét. A HEP kiemelten fontos

területként, PRIORITÁSKÉNT kezeli a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklését, továbbá a mélyszegénységben élők integrációját.

A HEP álláspontja szerint a mélyszegénységben élők felzárkóztatásához az alábbi intézkedések szükségesek:

lakhatás - rezsizartozások csökkentése, a felhalmozódás elkerülése (pl.: előre fizetős mérőóra),

oktatási rendszer - óvodai nevelés és a 18 éves korig tartó tankötelezettség, majd szakképzés, felnőttképzés,

munkához jutás - foglalkoztatás bővítése, atipikus foglalkoztatási formák,

értékteremtő, elsődleges piacra visszavezető közfoglalkoztatás,

munkanélküli ellátás - munkaügyi és szociális szolgálatok, szolgáltatások

az egészségügyi, szociális ellátás élethelyzetekhez való igazítása és elérhetősége, mobilitás.

A mélyszegénységben élők integrációját a HEP elsősorban szociális eszközrendszerrel, szociális és közösségi munkával, a lakosság, közösség aktív részvételén alapuló tervezéssel együtt látja megvalósíthatónak, elsősorban a helyi igényeket és programokat figyelembe véve. A tartós megoldásokat, a már bevált, jó gyakorlatokat preferáljuk, amelyek nem csak átmeneti megoldást, hanem kivezető utat jelentenek a szegénységből.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma (TS 0803 és TS 0804 összesen)	Álláskeresői segélyben részesülők (fő) - (TS 1101)	Álláskeresői segélyben részesülők %
2012	749	0,25	0,0%
2013	745	1,5	0,2%
2014	742	2,25	0,3%
2015	752	2,75	0,4%
2016	738	1,75	0,2%
2017	0	2,5	

A mélyszegénységben élők munkahely hiányában nem tudnak sorsuk ellen tenni. A település lakosainak közel fele roma nemzetiségű, ezért őket hátrányos megkülönböztetés éri a foglalkoztatás és más területeken is.

A táblázatból kiderül, hogy nagyon kevés olyan ember él a faluban, aki álláskeresői segélyben részesül. Akik nem kapnak ilyenféle ellátást, azok az emberek az önkormányzat által nyújtott foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, ebből próbálják túlélni a mindennapokat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2014	12,05	12	15	27	44,4%	55,6%
2015	17,98	6	17	23	26,1%	73,9%
2016	27,82	10	11	21	47,6%	52,4%
2017	27,7	8	12	20	40,0%	60,0%
2018	36,95	7	9	16	43,8%	56,3%
2019	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A településen javuló tendenciát mutat a tartós munkanélküliségi ráta.

A fenti táblázat alapján elmondható, hogy a 2014-es évhez képest jelentősen csökkent a tartós munkanélküliek száma mind a nők, és mind a férfiak körében.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	123	12,75	10,4%	67,5	54,9%	29,75	24,2%
2013	121	14	11,6%	71,5	59,1%	35,5	29,3%
2014	114	13	11,4%	58,25	51,1%	29,5	25,9%
2015	108	11,75	10,9%	59	54,6%	24	22,2%
2016	102	9,75	9,6%	47,25	46,3%	22	21,6%
2017	67	9	13,4 %	35,25	54,23%	21,25	32,69%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők több mint fele csak az általános iskola 8 osztályát végezte el, de akad olyan is, akinek nincs meg az általános iskolai végzettsége sem. Ebből kifolyólag nehezen találnak munkát. Sárszentlőrincen a munkanélküliek nagy része az Önkormányzat által nyújtott támogatásból él, illetve közalkalmazottként vesz részt a falu életében. Sokan foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, havi összege 22.800 Ft.

- a) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhető g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsa l	vonat járatok átlagos száma munkanapok on	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	20 perc	2	30 perc	0	0	n.a	n.a
Megyeszékhely	30 perc	4	45 perc	5	45 perc	n.a	n.a
Főváros	1,5 óra	4	2 óra	4	4 óra	n.a	n.a

Településünkön a munkanélküliség oka egyrészt a közlekedés is. A legtöbb munkahelyen 6 órakor kezdődik a munkaidő, így Sárszentlőrincről nem tudnak bejárni az emberek messzebb településre dolgozni. Falunkban vonatmegálló nincs, így Nagydorogra át kell jutni busszal, és onnan tudnak tovább menni vonattal. A fővárosba való feljutás is igen körülményes. A táblázatból is kiderül, hogy mindössze 4 autóbusz indul úgy a faluból, hogy fel lehet jutni a fővárosba, de az is átszállásokkal történik.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatása

év	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2013	1	1
2014	1	1
2015	1	1
2016	1	1
2017	1	1
2018	1	1

Minden évben egy olyan család volt a községben, akikre rámondhattuk, hogy mélyszegénységben élnek. Közülük egy fő minden évben részt vett a közfoglalkoztatásban, ezzel is próbáltunk segíteni helyzetükön.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Ezeket az embereket érte hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás különböző területein. Nem is inkább a mélyszegénységben élőket, hanem a romákat. Sok olyan munkahely adódik, ahol kikötik, hogy a jelentkező ne legyen roma, pedig a romáknak is éppen olyan szükségük van a munkahelyre, mint a magyaroknak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (TS 1301)	Álláskeresési járadékra jogosultak (TS 1201)	
	Fő	Fő	%

2012	123	5,5	4,5%
2013	121	6,75	5,6%
2014	114	2,5	2,2%
2015	108	7,5	6,9%
2016	102	3,75	3,7%
2017	n.a.		n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresők száma magas, viszont kevesen részesülnek álláskeresői járadékban. Ez is azt bizonyítja, hogy kevés embernek volt megfelelő idejű munkaviszonya ahhoz, hogy járadékot kapjon.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

b) szociális lakhatás

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

e) lakhatást segítő támogatások

f) eladósodottság

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2013	455	2	0	0	0	0	0	0

2014	455	2	0	0	0	0	0	0
2015	455	2	0	0	0	0	0	0
2016	455	2	0	0	0	0	0	0
2017	455	2	0	0	0	0	0	0

Községünkben sem bérlakás, sem szociális lakásállomány nincs.
Az idei évben az Önkormányzat 3 szükséglakással rendelkezik, melyek jelenleg is hasznosítva vannak.

Sárszentlőrinc környezete, infrastruktúra, nevezetességei

Sárszentlőrinc ugyan a Paksi Kistérségben található, mégis a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről szóló 240/2006. (XI. 30.) Korm. rendelet melléklete szerinti hátrányos helyzetű besorolást kapott.

A gazdasági, társadalmi változások jelentős életminőségbeli változásokat okoztak, melyek súlyos egzisztenciális következményekkel jártak. A munkanélküliség egyre több családot érintett az elmúlt években, évtizedekben, mely növelte a tanulási életutatót nem látó, vagy nem értékelő képzetlen társadalmi réteg létszámát.

Sárszentlőrincen az önkormányzat a legnagyobb foglalkoztató. Évente 25-30 embernek van lehetősége hosszabb-rövidebb ideig részt venni a közmunka programban.

A településen több család megélhetését biztosítja mezőgazdasági termelő tevékenység (mezőgazdasági vállalkozók, Bt., családi vállalkozás Kft. stb.) ezek azonban nagy létszámú munkaerőt nem foglalkoztatnak. A nagyobb vállalkozók, főként a tavaszi, nyári időszakban kb. 15-20 embernek, főként asszonyoknak tudnak szezonális munkát biztosítani (kapálás, címerezés, paprika-, paradicsomszedés).

A lakosság egy része elsősorban Paksra, kisebb hányada Szekszárdra kénytelen ingázni.

A Pakson, Székesfehérváron, Tolnán működő összeszerelő üzemek, a Tolnatej, az Atomerőmű különjáratokkal biztosítja a munkavállalók munkahelyre jutását. Ennek ellenére még mindig magas a munkanélküliek száma a településen.

Épített környezet

A település fő utcáját adó széles Petőfi utca észak-dél irányú, viszonylag egyenes vezetésű, kétoldali sűrű beépítésű. A falu közepén, a domb tetején magasodik a templom. Az itteni telkek hosszanti oldalán egymás mellett helyezkednek el az épületek: a lakóházak és ezt követően a gazdasági épületek. A lakóházak többsége vályogból épült, a parasztházak hosszanti oldalán nyitott tornác fut végig. A Petőfi utca, Petőfi tér, Rákóczi utca és Sántha Károly utcák által alkotta ősi településmagban megfigyelhetők a kapukat határoló, változatos kialakítású falazott oszlopfejezetek, amelyek az utcák egyik díszét adják.

A második katonai felmérés során készített térkép mutatja, hogy a település jelenlegi szerkezete, úthálózata szinte teljesen kialakult, a Kisszékelyi, Balassa, Arany, Árpád és a Kossuth utcák kivételével. Kialakították a községi temetőt, amelynek szokatlanul nagy területet hagytak, illetve érdekessége még, hogy közvetlenül a lakóházak mellett került kijelölésre.

A viszonylag szabályos szerkezetű településrészhez, attól nyugatra, szabálytalan, un. halmazos beépítésű terület csatlakozik. A keleti oldalon új utca nyitását valószínűleg a kedvezőtlen építési feltételek nem tették célszerűvé, ezért a község nyugati irányba bővült. A XX. században kialakított utcák (Kisszékelyi utca, Balassa utca, Arany J. utca, Árpád utca és a Kossuth L. utca) egyenes vonalvezetésűek, a tervezés nyomait őrzik. A lakóépületeket az ősi településrészekben (Petőfi-Rákóczi utca) az utca telekhatárra építették, míg az újabb részekben általában előkertes beépítést találunk.

A falura jellemző hosszházas elrendezésű, egytraktusos lakóépületek helyett a gyerekes családok elsősorban az új építésű, négyzet alaprajzú épületeket részesítették előnyben.

Sárszentlőrincen a Jókai, a Sió, az Árpád telep és a Balassa utcákba még földút vezet. Esős időben az ott élőknek nagyon sok gondot okoz a közlekedés. Sajnos egyre több az üres ház a faluban, az üresen álló épületek állapota folyamatosan romlik, túlnyomó részüket pedig már

el is bontották. Az Önkormányzat és intézményeinek épületeit pályázati pénzek elnyerésével igyekeznek folyamatosan felújítani.

A településen és a külterületeken sok zöldterület található, ezek gondozását az önkormányzat a közmunka programban dolgozó emberekkel végezteti.

Infrastruktúra

A közigazgatási teendőket Sárszentlőrinc Község Önkormányzatának 6 tagú képviselőtestülete látja el. A településen Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

2012. december 10-től Nagydorog, Bikács, Kajdacs, Pálfa, Sárszentlőrinc községekkel társulási formában létrehozott Közös Önkormányzati Hivatal (Nagydorog székhellyel) segíti a település működését. A hivatali ügyek intézésére helyben van lehetősége a lakosságnak.

Sárszentlőrinc Község Önkormányzata az infrastruktúra színvonalának növelésére törekszik. A település felújított vezetékes vízzel, gázzal, felújított villamos energia hálózattal, kábeltelevíziós-, és telefonhálózattal ellátott. A falu lakossága számára biztosított a szélessávú internet hozzáférés. A kommunális hulladékszállítás szintén megoldott, hetente egyszer az Alisca Terra Kft. szállítja el a hulladékot.

Sárszentlőrincen jelenleg 1 összevont osztállyal, 16 fővel működik az általános iskola, mely a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Tamási Tankerületének fenntartásában lévő Vak Bottyán Általános Iskola és Gimnázium telephelye. Az iskola épületét a község az 1970-es évek elején építtette. A folyamatosan csökkenő gyermeklétszám hatására a fenntartási költségek olyan magasra emelkedtek, hogy az önkormányzat 2006-ban megszüntette a felső tagozatot. Ez a lépés azonban azt eredményezte, hogy az alsós évfolyamra járó testvéreket a szülők abba az intézménybe írátták, ahova a felsős gyermekük járt. 2008-ban két összevont osztályban folyt a tanítás, 2017-től pedig a jelenlegi formában 1 összevont osztállyal működik. Az óvoda fenntartásáról Sárszentlőrinc Község Önkormányzata társulás formájában gondoskodik. A Simontornyai Köznevelési Társulás fenntartásában a Vak Bottyán Óvoda és Bölcsőde tagintézményeként működik.

A község belterületén működik a Lázár Ervin Könyvtár, a posta, a Takarékszövetkezet, a védőnői szolgálat, a háziorvosi szolgálat és egy fiókgyógyszertár. A faluban három vegyesbolt és egy gazdabolt nyújt vásárlási lehetőséget a lakosok számára.

A település tagja a Sió-menti Önkormányzatok Szövetségének, amely a Siócsatorna hajózhatóvá tételét, idegenforgalmi adottságainak kihasználását célozza.

Háziorvosi rendelő, Védőnői Szolgálat, Gyógyszertár

Polgármesteri hivatal

Lázár Ervin Könyvtár

Általános Iskola

Az '56-os Emlékmű és a Hőskert bejárata

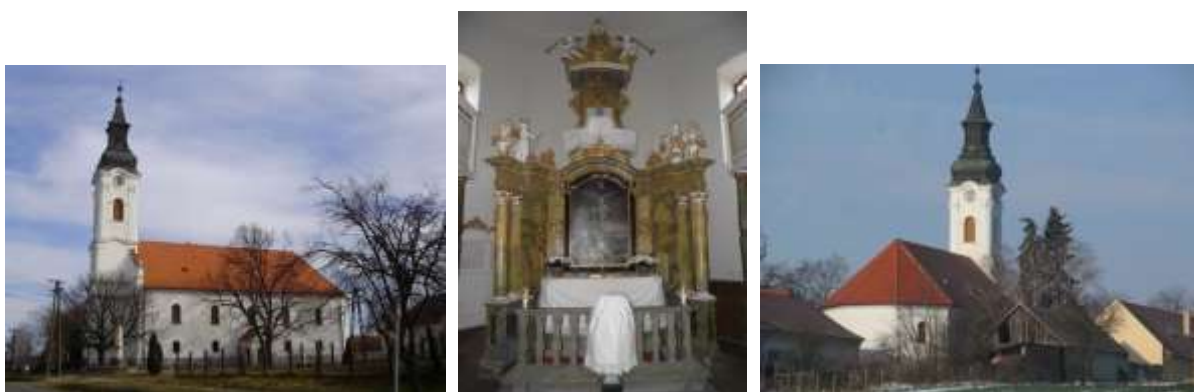

I. Világháborús Emlékmű

Sárszentlőrinc nevezetességei

Amikor 1722-ben a nyolc család letelepedett Szent-Lőrinczen, az egyszerű lakóházakkal egyidőben kicsi sártemplomot is építettek. A gyülekezet gyors szaporodása miatt a kis templom hamarosan szűk lett. 1774-ben Mária Terézia megadta a szentlőrinci evangélikusoknak királyi hozzájárulását a mai 1000 ülőhelyes téglatemplom megépítéséhez.

1774. május 3-án kezdték a templomépítést, és 1775. augusztus 15-én szentelték fel. 100 évenként került a templom alapos külső-belső tatarozásra. Nagyobb változás a templomon nem történt attól eltekintve, hogy az eredetileg faszindelyes tetőt lecserélték. A toronysisak vörösrézburkolata 1848-ban készült. Az evangélikus templom műemlékvédelem alatt áll.

Községünk gazdag irodalomtörténeti múlttal rendelkezik. Petőfi Sándor, Lázár Ervin itt járt iskolába, Illyés Gyulát itt anyakönyvezték. A településen több műemlék jellegű épület is van. Ebből kettő Petőfi Sándor emlékét őrzi: az Algimnázium és a Petőfi emlékház.

Ma már elég nehéz elképzelni, hogy 212 évvel ezelőtt ebben a kis faluban olyan középiskola működött, melynek falai közé szomszédos, sőt távolabbi vármegyékből is eljöttek tanulni, s amelyből kikerülő fiatalok közül nem egy országos hírre tett szert. A sárszentlőrinci kis gimnázium szervezője és fenntartója a Tolna—Baranya—Somogyi Evangélikus Egyházmegye volt. Az 1720-as évek körül keletkezett gyülekezetek a század második felére megerősödtek, és hovatovább szükségessé vált, hogy saját soraikból biztosítsák tanítóik utánpótlását.

1803. június 2-án a Szent-Lőrinczen tartott esperességi gyűlésen el is határozták az egyházmegyei középiskola létesítését. Kettős célt láttak maguk előtt: a nagyobb részben német anyanyelvű gyülekezeteket olyan tanítókkal ellátni, akik jól tudnak magyarul és alkalmasak a jegyzői tiszt gyakorlására is, másrészt a továbbtanulni vágyó és arra alkalmas fiataloknak a főiskolai tanulmányokhoz szükséges előképzettséget megadni. Az iskola székhelyének a kiválasztásánál egyhangúlag Sárszentlőrinc mellett döntöttek, mégpedig azzal az indokkal, hogy annak tiszta magyar lakossága körében a német gyülekezetekből jövő fiatalok gyakorlatban is elsajátíthatják a magyar nyelvet; a magyar polgárasszonyok nem dolgoznak annyit a határban,

mint a németek, szívesebben vállalnak kosztosdiákokat és jól ellátják azokat; s végül a taníttatás költségeit csökkentheti az a lehetőség is, ha a fiaikat Sárszentlőrincre küldő német családok helyükbe cseregyerekeket vállalnak onnan „német szóra”. 1806–1807-i tanévvel nyitotta meg az iskola kapuját. A 70 éven át működő gimnázium, a maga korában jó hírnevet szerzett. A mai bonyhádi evangélikus gimnázium büszkén vallja jogutódjának magát.

Algimnázium épülete, ma magánlakás

Nevelési elveit és tanítási tervét haladó protestáns szellemben, igen magas nívón alakították ki. Gyülekezeti levéltárunkban őrzött 1831. évi vizsgarend szerint tanítottak benne: vallást, latin és német nyelvet, magyar irodalmat, szépírást, hazai történelmet, világtörténelmet (Nagy Károlytól napjainkig), földrajzot, természetrajzot, számtant, geometriát és retorikát. A tananyagot a növendékek három év alatt sajátították el. A tanítás délelőtt 3, délután 2 órában folyt. A szerda és szombat délután szabad volt. 1831-ben két tanéven át Petőfi Sándor is az iskola tanulója volt.

A volt jegyzői lakás, amely annak idején a kisdíák 1. szálláshelye, ma Petőfi-
emlékmúzeumként működik.

„A ház a falu legszebb háza volt, száz év múlva is, mikor én fölkerestem, mint szülőfalum legnagyobb nevezetességét. Az L alakú épület hosszabb szára gyümölcsfák és virágágyak mentén húzódik a kert felé. Az oszlopos tornácról szőlőhegyekre látni, a tolnai táj, a Völgység feledhetetlen édességgel hullámozó, a Provence legszebb tájait idéző halmaira és lankáira. A kisdíák az épületnek a gyönyörű, széles főutcára eső rövidebb szárában padlós, tágas háromablakos szobában lakik harmadmagával, csupa úrifíúval.” – írta Illyés Gyula Petőfi életrajzában.

A kisdíák első szálláshelye, a jegyzői lakás, ma Petőfi Emlékmúzeum

1831. szeptember 28-án íratta be édesanyja Petrovics Sándorkát a gimnáziumba. 27 évvel ezelőtt Szűsz Jánosné Horváth Ilona tanítónő hívta életre azt a kezdeményezést, hogy minden évben ezen a napon, szeptember 28-án, a költő emlékének tisztelegve Petőfi Szavalóversenyt rendeznek Sárszentlőrincen. A versenyzők négy korcsoportban (alsó tagozatos, felső tagozatos, középiskolás és felnőtt) indulhatnak, ahol egy kötelező Petőfi és egy szabadon választott vers kerül előadásra. A szavalóverseny méltó befejezéseként a résztvevők elhelyezik emlékkoszorúikat a Petőfi Emlékház falán.

Lázár Ervin, a gyermekkorát a szomszédos Alsórácegres pusztán töltötte, Sárszentlőrincen járt iskolába. A teljes felszámolásra került Alsó- Rácegrespusztán, az író egykori lakóhelyén az azóta megöregedett Nagyszederfa hirdeti már csak a valamikor volt szebb napokat. Sárszentlőrinc Község Önkormányzata és a Petőfi Irodalmi Múzeum 2012-ben közösen hozták létre az Emlékházat, melyben interaktív kiállítások, és egy meseszoba idézi fel az író világát. A kiállítótérben, Lázár Ervin felesége, Vathy Zsuzsa által felajánlott tárgyak mutatják be röviden a helyiek által csak „nagyszívű lancmók”-nak becézett író életét, műveit. Az Emlékház kiváló lehetőséget ad író-olvasó találkozók, Lázár Ervin emlékének szentelt ünnepek, vagy irodalmi gyermek programok megtartására.

2007-ben Sárszentlőrincen, Alsórácegresen (Rácegresen, Pácegresen, Rácpácegresen – Lázár Ervin gyermekkorának helyszínén), a Nagyszederfa mellett megalakult a Lázár Ervin Baráti Kör. A Baráti Kör tagjai minden évben – Lázár Ervin születésnapja tiszteletére – pályázatot írnak ki, és megrendezik Sárszentlőrincen a Lázár Ervin Napot. Ezen a napon gyermekek és felnőttek együtt emlékeznek az Íróra gyermekprogramokkal, játékos vetélkedőkkel, mesehallgatással idézik fel emlékét, a műveit.

Lázár Ervin Emlékház és a Nagyszederfa

Településünkön két kézműves házaspár él. Oláh Erika zománcművész és párja Eisenmayer Jenő ötvös csatlakoztak a nyitott műhely-hálózathoz és a falu központjában gyönyörűen felújítottak egy parasztházat, melyben kialakították nyitott műhelyüket. Ezzel lehetővé vált az érdeklődők számára a műhely atmoszférájának, az alkotás folyamatának nyomonkövetése és főként az alkotók megismerése.

D. Nagy Judit zománcművész és férje Nagy Zoltán a volt gimnázium épületében élnek gyermekeikkel. Szívesen tartanak foglalkozásokat óvodásoknak, iskolásoknak, ahol a gyermekek megismerkedhetnek a technikákkal. A Lázár Ervin Emlékház hátsó részében kialakított kézműves szobában, a helyi kézművesek és a gyermekek alkotásaiból állandó kiállítás készült. Itt kaptak helyet Erdei Tamás gyékénytárgy készítő és Oláh Dénes fafaragó munkái is.

Gyermekek helyzete, óvoda, védőnői,- orvosi ellátás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

8.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)	Év
2014	Fő	Fő	0
2015	n.a.	n.a.	2015
2016	4	n.a.	2016
2017	1	n.a.	2017
2018	n.a.	n.a.	2018

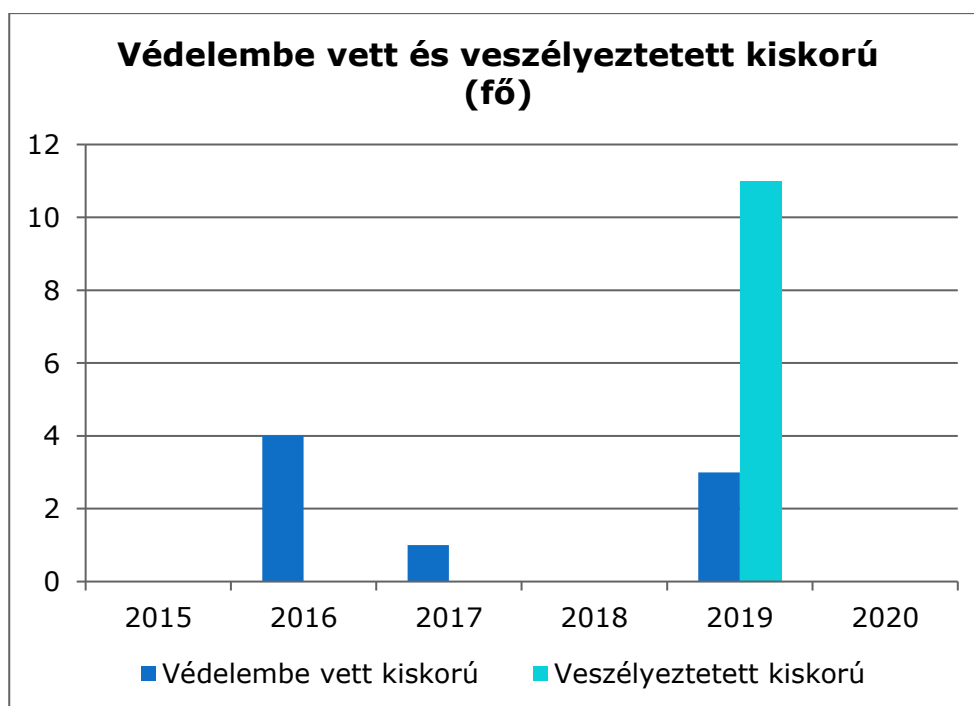
A faluban minden évben 1 védelembe vett gyermek volt, a veszélyeztetett kiskorúak száma pedig évről évre nőtt.

Míg 2014-ben nem volt veszélyeztetett kiskorú a településen, 2016-ben viszont már 7 ilyen gyermek volt a faluban.

8.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek

Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2015	n.a.	n.a.
2016	4	n.a.
2017	1	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	3	11
2020	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

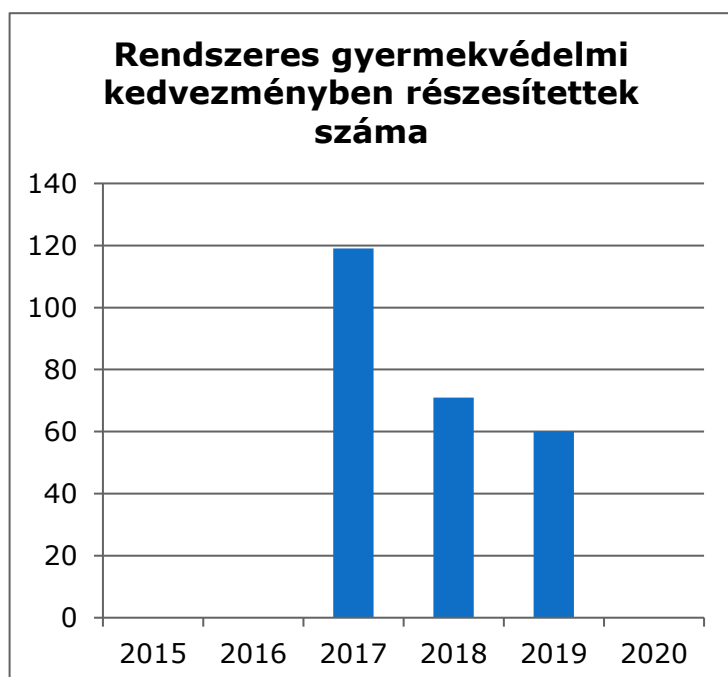

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

8.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2015	n.a.
2016	n.a.
2017	119
2018	71
2019	60
2020	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Településünkön évről évre csökken a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma.

Ennek oka, hogy ha a család egyik tagja rendelkezik jövedelemmel, az már túl sok ahhoz, hogy ebbe a támogatásba beleférjenek, viszont ahhoz kevés, hogy egy 4-5 tagú családot fenn tudjanak tartani.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

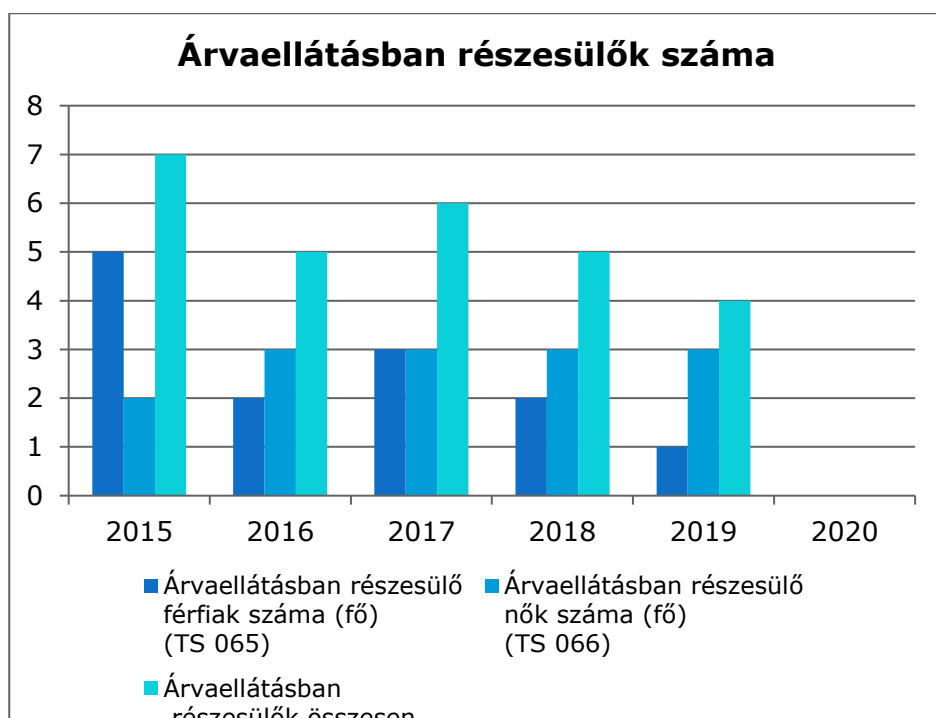
d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya
Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyerekek nincsenek a faluban. Minden gyermek magyar állampolgárságú.

8.1.3. számú táblázat - Árvaellátás

Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2015	5	2	7
2016	2	3	5
2017	3	3	6
2018	2	3	5
2019	1	3	4
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

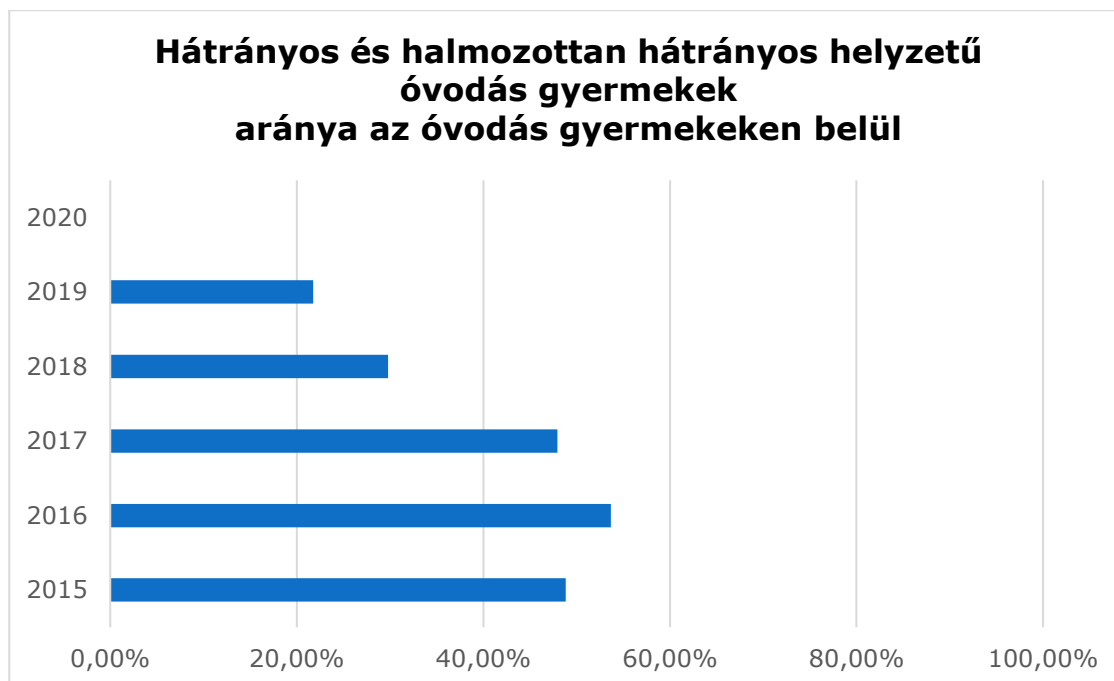

8.2 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

8.2.1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek

Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2015	0	21	48,84%
2016	0	22	53,66%
2017	0	23	47,92%
2018	0	14	29,79%
2019	0	10	21,74%
2020	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

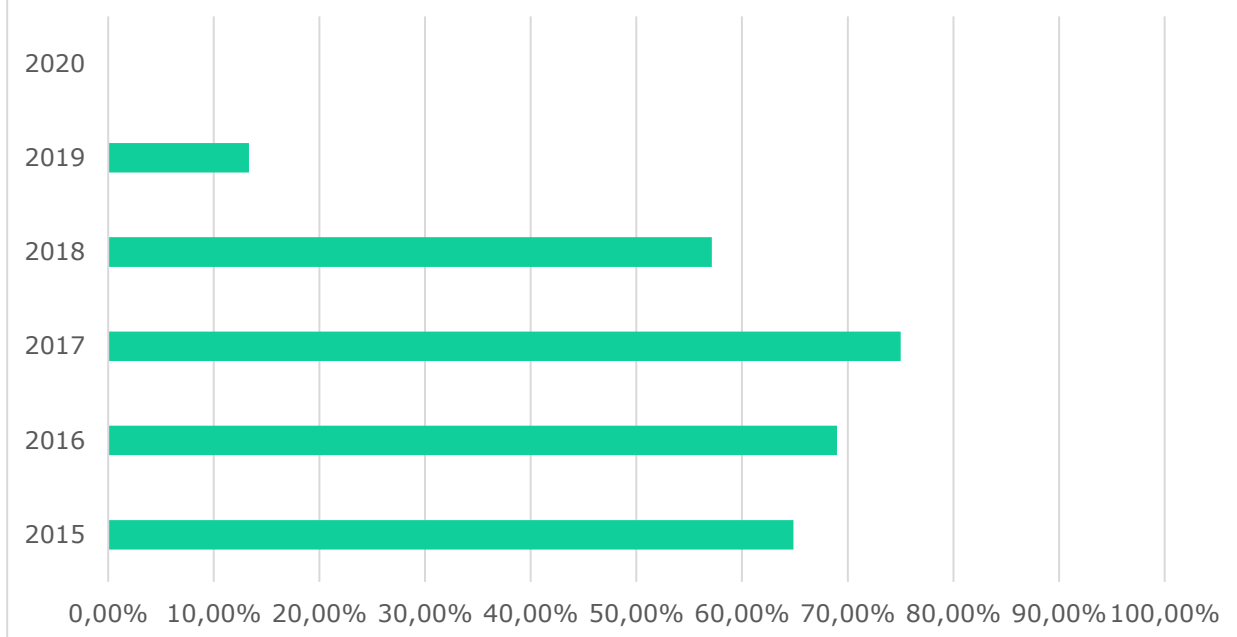
8.2. 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2015		24	64,86%
2016		20	68,97%
2017		12	75,00%
2018		8	57,14%
2019		2	13,33%
2020		n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

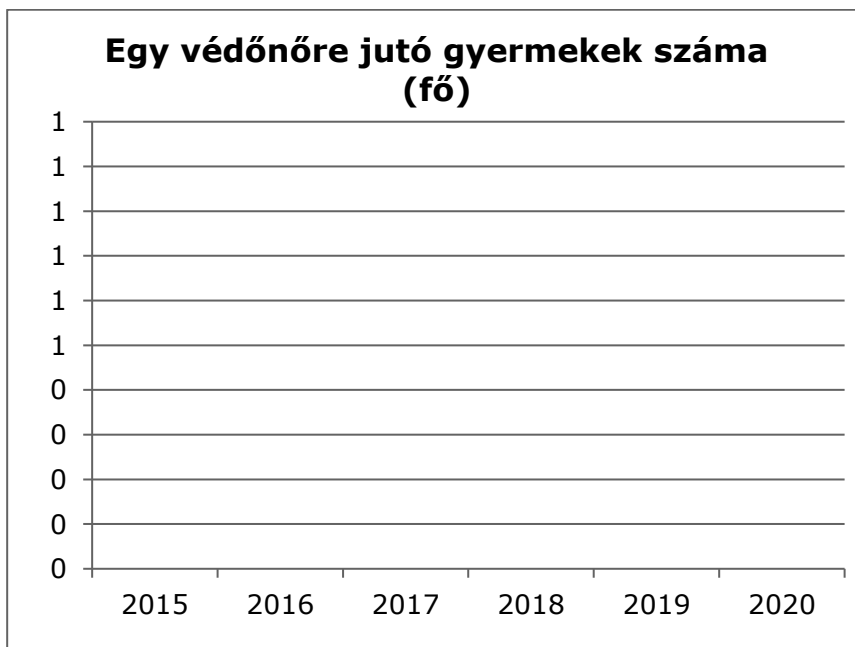
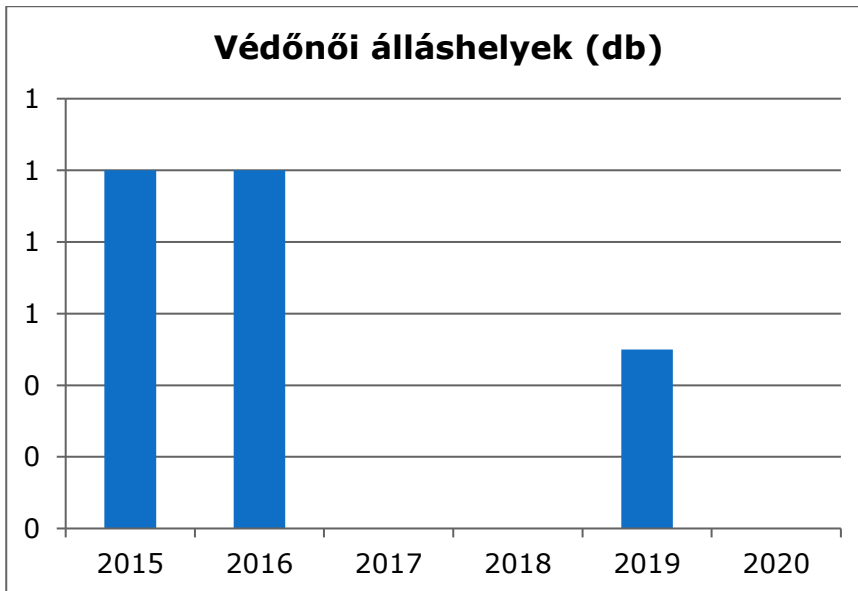
a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2015	1		0
2016	1		0
2017	n.a.		-
2018	n.a.		-
2019	1		0,00
2020	n.a.		-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

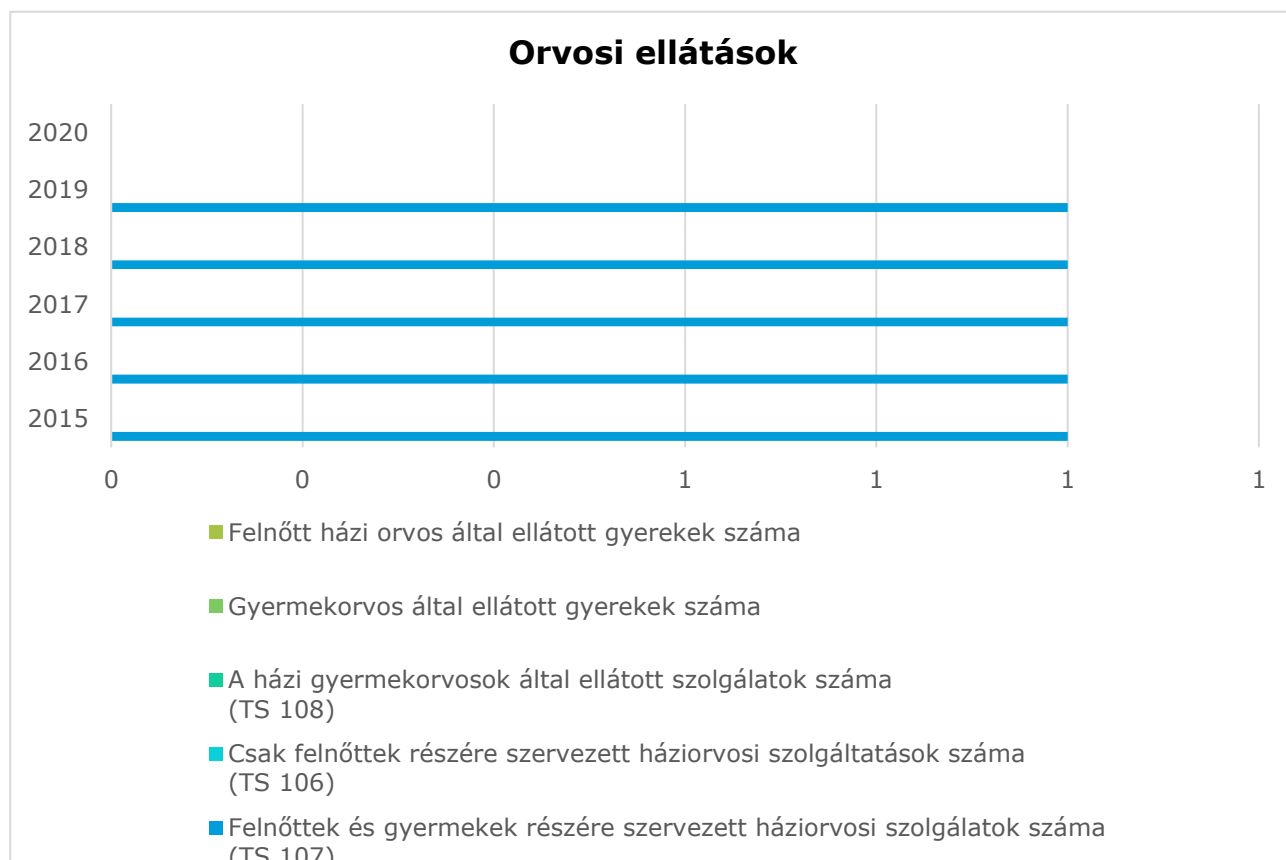
A településen egy védőnő látja el az összes gyermeket 0-14 éves korig. A gyerekek száma nagyjából minden évben megegyezik. 2018-ban volt magasabb a 0-14 évesek száma, ekkor 103 főt látott el a védőnő.

- a) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

8.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő
2015	1	n.a.	n.a.	
2016	1	n.a.	n.a.	
2017	1	n.a.	n.a.	
2018	1	n.a.	n.a.	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Sárszentlőrincen kimondottan gyermekorvosi rendelés nem működik, a házi orvos látja el a gyermekeket is.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata a község területén élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségük megelőzése, megszüntetése, a családból történő kiemelésük megelőzése, a családba való visszahelyezésük elősegítése, valamint utógondozásuk biztosítása.

.A szociális alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást is 2005. február. 15.-től kistérségi társulási formában oldja meg az Önkormányzat.

A gyermekek veszélyeztetettségének alapvető okai a szülei szocializációja során felmerült hiányosságok a kedvezőtlen szociális helyzet, amely túlnyomórészt a munkanélküliségre vezethető vissza. Az elhelyezkedési esélyeket csökkentő alacsony iskolai végzettség, településünk kedvezőtlen földrajzi helyzete és életviteli problémák.

e) gyermekvédelem

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az önkormányzat a gyermekétkeztetést a saját tulajdonában lévő konyha működtetésével oldja meg. A szociálisan rászoruló gyermekek étkeztetése kedvezményes formában valósul meg.

A 2018. évben, összesen, 38 fő óvodás korú gyermek vette igénybe az étkezés lehetőségét.

A gyermekvédelmi kedvezmény miatt vált jogosulttá, 24 gyermek az ingyenes étkezésre. A nagycsaládosok kedvezményének igénybevétele mellett 2 fő étkezett és 50%-os térítési díjat fizetett. Teljes térítési díjat fizetett 12 fő.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

8.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

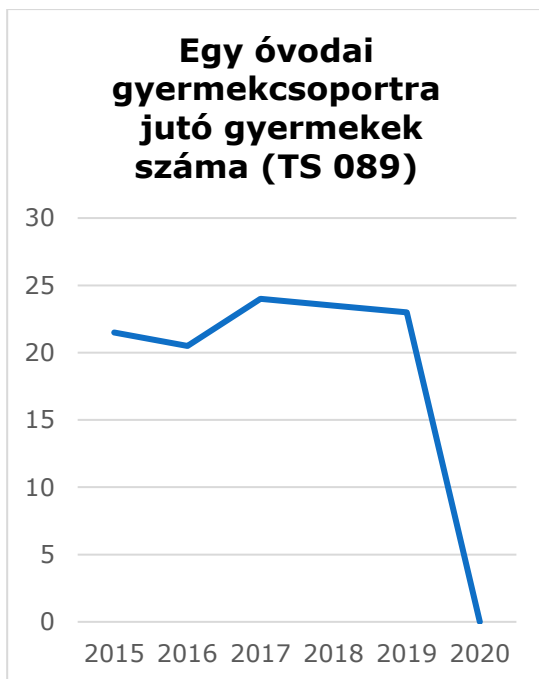
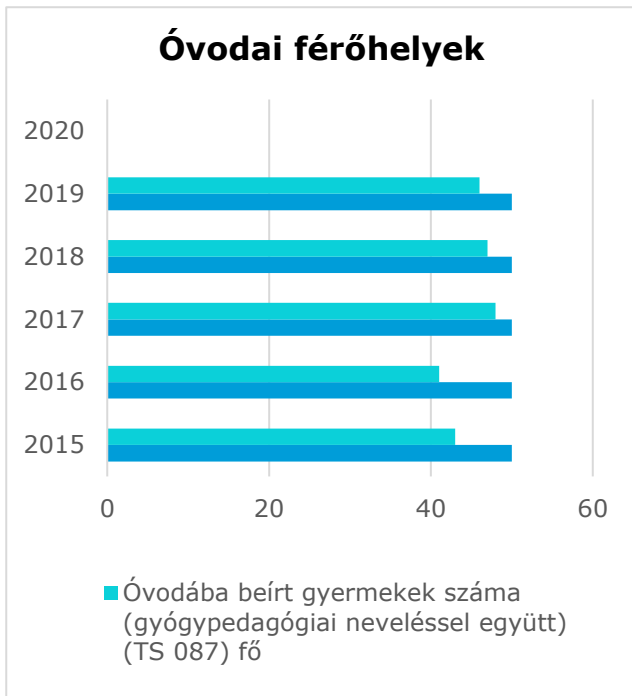
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30-16.30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	3 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Az óvoda munkanapokon 6.30 órától 16.30-ig tart nyitva. Az óvodai személyzet 4 óvodapedagógusból és 2 dajkából áll. Nyáron 3 hétig tart zárva az intézmény, ilyenkor takarítási szünet van. Az óvodában 2 csoport van, 50 férőhellyel.

8.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)
2013	fő	db	db	db	fő	db
2015		2	50	1	43	n.a.
2016		2	50	1	41	n.a.
2017		2	50	1	48	n.a.
2018		2	50	1	47	n.a.

8.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2018-2019. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen

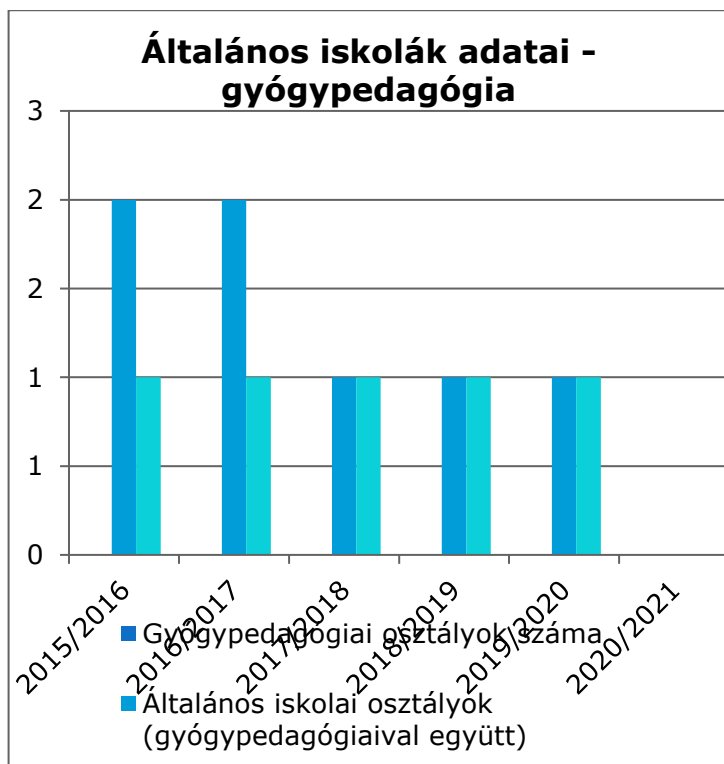
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	17	10	10	11	0	48
Más településről bejáró gyermekek létszáma	5	0	2	0	0	7
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	9	3	10	4	1	26
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	2	3	4	0	12
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	3	0	0	0	3
tagóvoda						

Tagóvoda nincsen.

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2014/2015	n.a.	2	1	19	-
2015/2016	n.a.	2	1	15	-
2016/2017	n.a.	1	1	16	3,45%
2017/2018	n.a.	1	1	14	-
2018/2019	n.a.	1	1	15	-
2019/2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

8.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Székhely						
Csoport 1	7	7	7	3	3	3

Csoport 2	5	5	5	0	0	0
Csoport 3						
Csoport 4						
Csoport 5						
Csoport 6						
Összesen	12	12	12	3	3	3
A csoportok összlétszám ából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszám ából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgá t véleménnyel)	0	0	0	0	0	0

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az óvodai pedagógusok külön figyelmet fordítanak a gyengébb képességű gyerekekre.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Heti rendszerességgel logopédiai ellátás történik az óvodában 1 alkalommal, szociális segítő heti 1 alkalommal segíti a gyerekek fejlődését.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

A gyerekeket nem éri hátrányos megkülönböztetés sem az óvodában sem az iskolában.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

8.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyre több a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	Szülőknek munkalehetőség teremtése

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Munkanélküliség, Hátrányos megkülönböztetés	Közfoglalkoztatás, Esélyegyenlőség kidolgozása
Gyermekek	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek száma fokozatosan nő	Munkahely és képzések teremtése a szülők számára
Idősek	Kevés idős részesül nyugdíjszerű ellátásban	Idősebb korosztálynak munkalehetőség, szervezetek
Nők	Munkanélküliség, Tanulatlanság	Közfoglalkoztatás, alkalmi munka szervezése , ingyenes képzések indítása
Fogyatékkal élők	Foglalkoztatottság hiánya	Non profit szervezetek

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy	Esélyegyenlőségi program	Önkormányzat: felelős: polgármester

mélyszegénységben élők		
Gyermekek	halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek számának csökkentése	Önkormányzat, Munkaügyi központ, Szervezetek
Idősek	Munkahely teremtés	Önkormányzat, Munkaügyi központ
Nők	Ingyenes képzések szervezése	Munkaügyi központ
Fogyatékkal élők	Non profit szervezetek létrehozása	Vöröskereszt, Önkormányzat felelős: elnök és polgármester

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő bánásmódban részesülnek a magyarokkal.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők leküzdjék a mindennapokat, juttatásban részesüljenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek védelmét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek mindennapjaira.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az esélyegyenlőséget. Ők is vállalhassanak munkát a mindennapokba.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

I. A gyermekek esélyegyenlősége:

Intézkedés címe:	Szülők tájékoztatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevesen veszik igénybe a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A rászoruló körében növelni a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számát.
Tevékenységek	Éves gyermekvédelmi beszámoló Családbarát program

(a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	
Résztevők és felelős	Önkormányzat Szociális ügyintéző
Partnerek	Helyi Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Tájékoztatás formái Megszólított szülők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők érdektelensége
Szükséges erőforrások	Nincs költségvetési vonzata

II. A nők esélyegyenlősége:

Intézkedés címe:	Képzési programok körének szélesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A tartós munkanélküliség aránya a nőknél magasabb
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtag által kedvezményesen igénybevehető képzési programok körét.
Résztevők és felelős	Munkaügyi központ
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Képzések száma Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Résztevők száma kevés
Szükséges erőforrások	Pályázati források Önkormányzat költségvetése

III. Idősek esélyegyenlősége:

Intézkedés címe:	Szociális közművelődési szolgáltatások bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az egyedül élők aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	Egyedül élő idős korúak védelme, foglalkoztatása

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Képzések igény szerinti bővítése
Résztevők és felelős	Munkaügyi központ
Partnerek	Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Programok száma Résztevők száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Idős korúak érdektelensége
Szükséges erőforrások	Pályázatok Önkormányzati költségvetés

IV. Mélyszegénységben élők és romák esélyegyenlősége:

Intézkedés címe:	Helyi foglalkoztatási eszközök alkalmazása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Évről évre nő a halmozottan hátrányos helyzetű családok száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A halmozottan hátrányos helyzetű családok számának csökkentése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Közfoglalkoztatás szervezése
Résztevők és felelős	Helyi Önkormányzat
Partnerek	Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	2021. december 31- folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma Folyamatosan fenntartható

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Közfoglalkoztatásra felhasznált keretlétszám csökkentése
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek

V. Fogyatékkal élő esélyegyenlősége:

Intézkedés címe:	Akadályok megszüntetése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A hozzáférés megkönnyebbítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése
Résztevők és felelős	Önkormányzat
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített önkormányzati intézmények száma

Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati források hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati források, önkormányzati költségvetés

2022.	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a országos szakmai politikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők foglalkoztatottságának növelése	A munkanélküliség magas.	A cél az, hogy minél több tartósan munkanélküli visszatérjen a munkaerő piacra. Rövidtávú cél a regisztráció elősegítése a munkaügyi központba, közmunka program fenntartása. Középtávú cél az elhelyezkedés érdekében tájékoztató tevékenység a felnőttoktatásban való részvétel. Hosszútávú cél a foglalkoztatásba bevontak átlagának emelése. Tartós munkanélküliség visszaszorítása.	Közmunka program		Kapcsolatfelvétel a munkaügyi hivatallal, helyi munkaadókkal tájékoztatás	Sátor Géza Zoltán polgármester	2024. 01. 01. (hétfő)	Munkanélküliek számának csökkenése, közmunka programban résztvevők számának növekedése	Pénzügyi erőforrás, támogatások	Folyamatos	

III. A nők esélyegyenlősége												
1	Képzési programok körének szélesítése	A tartós munkanélküliség aránya a nőknél nagyobb.	Tartós munkanélküliség arányának csökkentése			Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távolmaradó aktív korú családtag által kedvezményesen igénybe vehető képzési programok körét.	Munkaügyi központ	2024. 11. 20. (szerda)	Képzések száma Részvevők száma	Pályázati erőforrás Önkormányzat költségvetése		
2	A nők esélyegyenlősége	A nők munkaerő képességének javítása, mert a nők esetében magasabb a munkanélküliség.	Javuljon az elhelyezkedési lehetősége.			Képzések szervezése, vállalkozási kedv növelése	Sátor Géza Zoltán polgármester	2024. 01. 01. (hétfő)	Munkanélküliek aránya, vállalkozások száma	Anyagi erőforrás	Folyamatos kapcsolattartás, információcsere	
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Szociális közművelődési szolgáltatások bővítése	Képzésekkel növelhetnénk az idősek esélyegyenlőségét	Egyedül élő időskorúak védelme foglalkoztatása			Képzések igény szerinti bővítése	Munkaügyi központ	2024. 11. 20. (szerda)	Programok és résztvevők száma	Pályázatok, önkormányzat költségvetése		
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	A fogyatékkal élők esélyegyenlősége	Közintézmények akadálymentesítése. 40%-os az akadálymentesített középület.	Akadálymentes környezetben élétszínvonal javulása			Pályázatok felkutatása	Sátor Géza Zoltán polgármester	2024. 01. 01. (hétfő)	Életminőség javítása	Anyagi erőforrás		

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

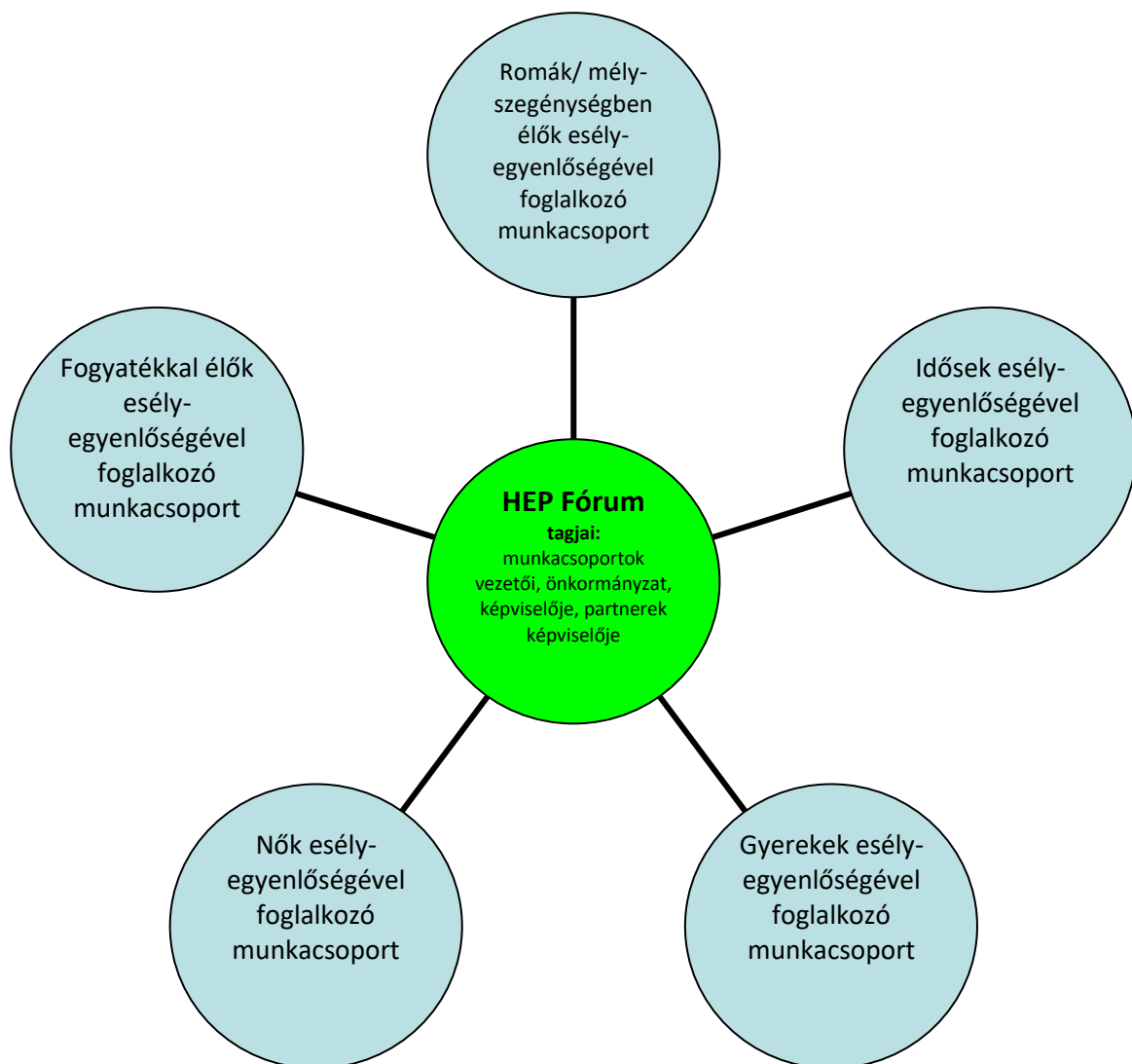
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelőség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelősége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelőségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Sárszentlőrinc község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Sárszentlőrinc község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 10./2022. (I.25.) kt számú határozatával elfogadta.

- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

Sárszentlőrinc, 2022. január 26.

Kovácsné Májlinger Ágnes
HEP felelős

Sátor Géza Zoltán
polgármester

NAGYDOROGI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

7047 Sárszentlőrinc, Petőfi u. 22.

Tel.: 06-75/532-099

e-mail: phlorinc@tolna.net

KIVONAT

Sárszentlőrinc Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2022. január 25-én megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

10./2022. (I.25.) kt. határozat

Sárszentlőrinc Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot az előterjesztés szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: dr. Orova Dániel jegyző

Sárszentlőrinc, 2022. 01. 25.

Sátor Géza Zoltán sk.
polgármester

dr. Orova Dániel sk.
jegyző

A kiadmány hitelül:

Markóné Benkő Beáta

ügyintéző

Sárszentlőrinc, 2022. január 31.